

N:o 28 • 2020

Sukupuu

Väänästen sukupuu

Väänästen Sukuseura ry:n jäsenlehti

Julkaisija

Väänästen Sukuseura ry
Kotikatu 6 E 11
33710 Tampere
www.vaastensukuseura.fi
vaastensukuseura@gmail.com

Toimitus

Päätoimittaja

Pentti Väänänen

Julkaisutoimikunta

Riitta Mäkinen, toimitussihteeri
Eeva-Riitta Piispanen
Annikki Vuoti

Taitto

Maria Väänänen

Painopaikka

PunaMusta Oy, Tampere

ISSN 1797-1780

Sukuseuran hallitus

Esimies:

Pentti Väänänen, Tampere
040 721 7605

Varaesimies:

Eeva-Riitta Piispanen, Helsinki

Sihteeri/jäsenasiat:

Jukka Väänänen, Orivesi
jukka.k.vaananen@gmail.com

Taloudenhoitaja:

Outi Pyymäki, Tampere
050 344 7616

Muut jäsenet:

Sinikka Aaltonen, Helsinki
Tuula Anttila, Oulu
Heini Kapanen, Järvenpää
Aki Väänänen, Kuopio
Heikki Väänänen, Kuopio
Kalervo Väänänen, Turku
Martti Väänänen, Siilinjärvi

Nro 28 • 2020

4 Esimiehen tervehdys *Pentti Väänänen*

Elämätä entisten immeisten – Sukututkimusta ja muistelua

5 Sukukirjat kertovat yhteisöllisyydestä *Eeva-Riitta Piispanen*
10 Tulossa Kurolanlahden Väänästen sukukirja
11 Väänästen sukukirjan saatavilla olevat osat
12 Mummun tytön vaiheikas elämä *Outi Pyymäki*
20 Elämästä jää jälkiä – Anna Maria Väänänen ja lapset *Outi Pyymäki*
26 Väänästen tulo Murtolahteen *Pertti Puustinen*

Että hoijettais sitä leiviskee – Merkillepantavia Väänäsiä

31 In memoriam – Kunniajäsenet Kalle Väänänen ja Marjatta Väänänen
35 Teollisuusneuvos Heikki Väänänen 14. kunniajäseneksi *Pentti Väänänen*

Joka elämän kohtaan ja mutkaan – Havaintoja maailmanmenosta

38 Kaupunkilaisperheen ruokailusta 1930-luvulla *Pertti Väänänen*
42 Väänän kartanokoulu loistokunnossa *Riitta Mäkinen*
45 Korona kurittanut vuonna 2020 *Aino Huovinen*
47 Virkoo ja työtä ja hommoa korona-aikana *Riitta Mäkinen*

Kuj jäseniä yhteisen perheen – Sukuseuran nuorta polvea

50 Keppiä vai porkkanaa? *Meeri Piipari*
53 Eläinlääketiedettä Tartossa – ja kotona *Emma Valtola*

Kaet toisistaan niin ne tykkee – Sukuseura kokoontuu yhteen

55 Näkymätön Viänänen *Jope Pitkänen*
56 Vuosi- ja sukukokous sekä sukujuhla Lahdessa
61 Pekka Särkiö: Kokoushartausta
62 Kalervo Väänänen: Juhlapuhe
64 Johanna Väänänen: Muistelmaa kasarmielämästä Oulussa
66 Kalevi Väänänen: Kunniajäsenen tervehdys
67 Kunniajäsenet 2020

Sukuseuran hallitus tiedottaa

Esimiehen tervehdys

Vuotta 2020 hallitsi Kiinasta alkanut ja maailmanlaajuisesti levinnyt koronapandemia. Covid19 -virukseen on kuollut 1,3 miljoonaa ja tartunnan on saanut yli 50 miljoonaa ihmistä. Onneksi me olemme päässeet vähällä, vaikka noin 400 kuollutta on liikaa ja lähes 20.000 on saanut tartunnan. Talvella moni suomalainen käytti maalaisjärkeä ja siirtyi mökille tai etätöihin, mikä vähensi tartuntojen määrää.

Korona muutti elämäämme pitkäksi aikaa. Puhutaankohan myöhemmin ajasta ennen koronaa ja sen jälkeen kuten 1950-luvulla aikuiset ajoittivat tapahtumat ennen sotaa tai sodan jälkeen.

Kansainvälisessä tilanteessa ei ole tapahtunut muuta positiivista kehitystä kuin että Joe Biden voitti Yhdysvaltain presidentinvaalin. Kiinan vaikutusvalta nousee edelleen. Venäjä haluaa palauttaa kansainvälisistä sopimuksista piittaamatta suurvalta-asemansa. Se lisää vaikutusvaltaansa Itämeren alueella ja Lähi-Idässä sekä pyrkii hajottamaan EU:n yhtenäisyyttä. Valko-Venäjällä kuohuu vilpillisten vaalien jälkeen. Turkki toimii häikäilemättömästi lähialueillaan sekä laajentaa vaikutusvaltaansa muun muassa Afrikkaan. Englanti eroaa EU:sta, joka menettää globaalisti painoarvoaan.

Korona muutti myös sukuseuran vuosisuunnitelman. Kesän Viron matka jouduttiin perumaan. Siilinjärvelle suunniteltu vuosikokous sekä Mikkeliin elokuun alkuun valmisteltu kaksipäiväinen sukujuhla ja -kokous siirrettiin pidettäväksi marraskuun 7. päivänä Lahdessa.

Onneksi sääntömääräiset kokousasiat voitiin hoitaa pandemiarajoituksia ja turvallisuusmääräyksiä noudattaen.

Sukukokous kutsui sukuseuran 14. kunniajäseneksi sukurakkaan teollisuusneuvos Heikki Väänäsen Kuopiosta.

Tapahtumien sosiaalinen kanssakäyminen kärsi koronapelosta ja -rajoituksista. Sukuseurakin joutuu luomaan tavan toimia uudessa normaalissa. Vuoden 2021 toiminta on suunniteltu perinteisesti, mutta vuosikokous on vasta kesäkuussa Joensuussa, mistä tarkemmin jäsenkirjeessä kevättalvella.

Kuluneen vuoden aikana kaksi kunniajäsentämme siirtyi ajasta ikuisuuteen. Sotaveteraani, majuri evp. Kalle Väänänen kutsuttiin viimeiseen iltahuutoon huhtikuussa ja ministeri Marjatta Väänänen nukkui ikuiseseen uneen lokakuussa. Pitkästi Kalle Väänäsen ansiosta sukuseuran toiminta saatiin elpymään pitkän hiljaiselon jälkeen vuonna 1964. Ministeri Marjatta Väänäsen poliittinen ura on mittava. Molemmista kunniajäsenistä on kirjoitukset tässä lehdessä.

Kunniajäsenemme FT Pertti Väänänen on tehnyt valtavasti töitä sukututkimuksen eteen, mistä hänelle suuret kiitokset. Lahden sukukokouksessa Pertti Väänänen luovutti sukututkimustoimikunnan vetäjän tehtävät professori Kalervo Väänäselä.

Esitän lämpimät kiitokset tämän lehden valmistumisesta julkaisutoimikunnalle ja taittajalle sekä aineistoa toimittaneille henkilöille, jotka vastaavat kirjoitustensa sisällöstä.

Rauhallista Joulua ja onnea vuodelle 2021. Pidetään yhteyttä yksinäisyyttä tunteviin läheisiimme, niin nuoriin kuin vanhempiin.

Pentti Väänänen
Esimies

Elämätä entisten immeisten - Sukututkimusta ja muistelua

Sukukirjat kertovat yhteisöllisyydestä

Teksti: Eeva-Riitta Piispanen

Miten sukututkimus, sukutietojen kokoaminen kirjoiksi ja sukuseuran lehden julkaiseminen painettuna sopivat digitaaliseen nykyaikaan? Ainakin Väänästen sukuseurassa julkaisujen tekeminen on alkanut kukoistaa samassa tahdissa kuin maailma on pienentynyt biteiksi ja tullut älylaitteissa kaikkien kämmenille. Verkkoyhteydet ja digitalisoitu tieto helpottavat sukututkijoiden ja sukukirjailijoiden työtä. Sukutietojen keräämiseen on viime vuosina osallistunut kymmeniä, satoja – ellei tuhansia – Väänäsiä ja Väänäs-sukuaisia. Yhden, lähellä julkaisua olevan ja toisen, toimistustyön alussa olevan sukukirjan tekijät kertovat kokemuksistaan.

Elämme Väänästen sukukirjojen kulta-aikaa. Vuosina 2012-2019 tiedot ja tarinat Pohjois-Karjalan, Reittiön, Varpasen, Pöljän ja Kolmisopen Väänästä on julkaistu kirjoina. Teoksia on lähivuosina odotettavissa lisää: jo ensi vuonna Kurolanlahden Väänäset, vuoden parin päästä Puiroolahden sukuhaarat eli Murtolahti ja Haapalahti.

Kirja-aie edistyy myös Väänästä alueilla Kehvo, Räimä ja Hamula. Sukututkijoiden kiinnostus kohdistuu myös Juvan, Ristiinan ja Rantasalmen suuntaan.

Tiuhaan ilmestyneitä teoksia meillä ei olisi ilman sukututkimukseen ja kirjaprojekteihin sitoutuneiden Kalevi Väänäsen, Pertti Väänäsen, Mauno Väänäsen ja Pentti Väänäsen sinnikkyyttä. Aiemminkin olemme päässeet Assar Väänäsen kirjallisen tuotannon avulla hahmottamaan entisten Väänästen elinoloja. Hänen viimeisimmän suurteoksensa Väänälä-eepoksen ensimmäinen osa *Ennen Väänälää* julkaistiin sukuseuran kirjasarjassa vuonna 2019.

Kirjaprojektin kivijalat: suunnitelma, työnjako ja aineiston rajaus

Esimies Pentti Väänäsen kaudella Väänästen sukuseura on johdonmukaisesti panostanut sukututkimukseen. Sukututkimustoimikunta on toistakymmentä vuotta tehnyt puheenjohtajansa FT Pertti Väänäsen johdolla työtä ammattitutkijan otteella ja omaksunut tieteen tarjoamia uusimpia menetelmiä johtolankojen

seuraamiseksi Väänästen eri sukuhaarojen varhaisista vaiheista nykypäivään asti.

Pertti Väänänen on ollut viime vuosina sukukirjojen tekijöiden tuki ja turva. Pertti painottaa, että heti kirja-aikkeen aluksi on tärkeää tehdä suunnitelma. Se pitää työn kasassa, kun mielenkiintoisia asioita alkaa tulla esiin ja homma rönkyilee. Sukukirjailijat kertovatkin, että löytämisen suuri ilo motivoi etsimään enemmän, tarttumaan jokaiseen vihjeeseen ja kääntämään kaikki kivet. On välttämätöntä päättää, miten aineisto rajataan kirjaksi. On hyväksyttävä tosiasiat, että sukukirja ei ole koskaan valmis ja että se sisältää virheitä.

Kirjan tekeminen vaatii johtamistaitoa. On päästävä yhteiseen näkemykseen, minkälainen on tulevan kirjan sisällön rakenne. Miten kokonaisuuteen sijoitetaan tiedot henkilöistä ja asuinpaikoista? Miten esitetään sukutaulut? Mikä kuuluu yleiseen historiaosuuteen ja sijoitetaanko erilliseen henkilögalleriaan suvun merkkihenkilöt ja ne, joista on runsaasti tietoa tarjolla?

– Hahmottamisen avuksi tein itse kirjasta sähköisen näköisversion. Sijoitin kuvat ja tekstit tähän koekirjaan, jollaisena sen etukäteen kuvittelin. Merkitsin kuvien ja tekstien paikat. Kuvissa käytin systemaattista merkin-tätapaa, mistä kävi ilmi, kuka kuvan on luovuttanut. Näin varmistin, että

kaikki kuvat tulevat omille paikoilleen kirjan taittotyössä, Pertti kertoo toimittamastaan Pöljän-Kolmisopen sukukirjasta.

– Näköisversion avulla esittelin kirjahanketta monissa väenkokouksissa mm. Pöljällä ja Siilinjärvellä. Ihmiset lähtivät innolla mukaan keräämään ja antamaan lisää tietoja kirjaan, koska heillä oli siitä jo konkreettinen mielikuva.

Painotekniset asiat, kuvankäsit-

”Suvun vaiheisiin perehtyminen on avannut oven historiikin laatijoille oivaltaa, että jokainen meistä on osa sukupolvien ketjua.”

Lea Väänänen

tely ja kuvien digitoiminen vaativat osaamista ja taitoa. Kirjan taitossa kuvat ja teksti käsitellään erikseen, kuvatiedostoina ja tekstitiedostoina. Monien Sukukirjojen toteuttamisesta – samoin kuin tämän lehden taittamisesta ja viimeisimmästä sukuseuran verkkosivu-uudistuksesta – saamme kiittää **Maria Väänästä**, joka hallitsee nykyaikaisen julkaisemisen tekniikat.

Yksi tärkeimmistä Pertin opeista on järjestelmällisyys ja muistiinpanojen tekeminen koko projektin ajan.

Olivatpa kerran Tahvo ja Matti

Idea oman sukuhaaran tietojen ja tarinoiden kokoamisesta kirjaksi syttyy

Sukukirjaprojektin huippuhetki on julkistamistilaisuus. Tässä on vietetty Pohjois-Karjalan Väänästen sukukirjan julkistamista marraskuussa 2012 Joensuun maakunta-arkistossa. Lämpimäiskappaleineen kirjan tekoon osallistuneet Pekka Väänänen, Vesa Väänänen, Eero Väänänen, Eila Kaatrasalo o.s. Väänänen, Kari Eklund, Vesa Tuominen, professori Veijo Saloheimo ja kirjan kokoaja Kalevi Väänänen.

yleensä Väänästen sukuseuran kokouksissa. Kirjoittajat kertovat, että esimies Pentti Väänäsellä on paitsi hyvä vainu sopivista tekijöistä myös kannustava tapa saada kirjoittajat tarttumaan työhön.

Näin alkoi myös Kurolanlahden Väänästen sukukirjahanke. Hankkeessa edistyminen edellytti henkilötietojen, tarinoiden ja valokuvien keräämistä eri sukuhaarojen perhekunnilta ja henkilöiltä.

– Mikä osoittautuikin erittäin haastavaksi, yksi ”Kurolan jengiin” kuuluva kirjoittaja, **Lea Väänänen** kertoo. Lean lisäksi projektiin vihi-kiytyivät: **Annikki Vuoti, Maria Leena Ketola, Matti Ketola, Taito**

Tarvainen ja Kari Väänänen. Aivan alusta heidän ei tarvinnut aloittaa, vaan hyödynnettävinä olivat **Juhani Ruotsalaisen** sukututkimukset, muut aiemmat sukututkimukset, professori **Jussi T. Lappalaisen** julkaisut sekä sukulaisten yksityiset kuvakokoelmat ja arkistot.

– Vanhimpien henkilöiden poistuminen on vienyt mukanaan arvokasta tietoa manan majoille, Lea harmittelee.

Outi Pyymäki, joka on kerännyt tietoja Räimä-Limalahden Väänäsis-tä, pitää puolestaan vaikeana nykyisiin sukupolviin käsiksi pääsemistä. Myös Outi kertoo aloittaneensa ke-ruutyön tutustuen olemassa oleviin

sukututkimuksiin.

– Monien lähteiden perusteella alkoi muodostua tarina, jota nyt olen kirjoittanut. Kaikelle kirjoittamalleni on olemassa joku lähde, Outi kertoo. Löytämisen ilosta esimerkkinä on Outin lähempi tutustuminen isoisänsä pikkuserkkuihin Aattoon ja Hiljaan, joista hän ei ollut tiennyt mitään ennen ryhtymistään sukututkimukseen ja kirjan tekoon.

Kurolanlahden sukuhaarojen kirja alkaa vuonna 1630 syntyneestä Tahvosta. Räimä-Limalahden sukuhaaran tutkimuksen lähtökohtana on vuonna 1721 syntynyt **Matti Väänänen**.

Suku on sarja kohtaloita Suomen ja maailman historiassa

Oman suvun vaiheita on lähes mahdoton kuvitella ilman perehtymistä historiaan. Itäsuomalaisena ja savolaisena sukuna Väänäset elivät pitkät ajanjaksot kahden suurvallan välissä rajaseutujen uudisraivaajina. Heitä on valtapoliitiikan melskeissä vuoroin houkuttu asettumaan ja vuoroin asevoimin ajettu siirtymään uusille asuinsijoille raivaamaan itselleen elintilaa.

Kurolanlahden sukukirjan historiaosassa käsitellään Suomen sotaa vuosina 1808-1809 tarkoituksellisesti hieman laajemmin, koska se on ollut ehkä eniten Pohjois-Savon rauhallista ja syrjäistä maalaiselämää järkyttänyt ajanjakso. Väänä-sukuiset elivät

rauhassa Maaningalla Kurolanlahden, Tavinsalmen ja Käärmelähdien alueilla kaukana Euroopan suurvaltapoliitikasta, kunnes venäläiset saapuivat keväällä vuonna 1808. Se vaikutti suuresti aikalaisten mieliin ja arkielämään. Yli kahden sadan vuoden takaiset tapahtumat heijastuvat vielä tänäkin päivänä ihmisten muistijälkeen ja alueen paikannimiin.

Uteliaisuus omia sukujuuria kohtaan voisi tehdä Suomen ja maailman historiaan perehtymisestä omakoh- taista ja hyödyllistä jo peruskoulun penkillä. Halusimmepa tai emme, esi-isien ja -äitien elämä ja kohtalot

”Sukututkimus on pitkään ollut isälinjaista. Perheiden tytöt menivät naimisiin ja edustivat naituina miestensä sukuja. Perheiden äiteinä he ovat olleet välttämättömiä osasia miestensä suvun jatkuvuudessa.”

Outi Pyymäki

ovat kuljettaneet meidät tänne, missä nykypäivänä olemme. Nykyisessä informaation paljoudessa tarvitsemme tarkkaa näköä ja kuuloa nähdäksemme, kuullaksemme ja ymmärtääksemme lähellä olevan perimätiedon.

Sukupolvien ketjussa ja turvaverkossa

Digitalisaatio on tehnyt suurten sukuaineistojen käsittelyn ja hallitsemisen helpommaksi. Vanhoja väestötietoja on helposti kenen tahansa

löydettävissä internetistä. Sukututkimusohjelmat ja maailmanlaajuiset tietokannat yhdistävät ihmisiä ja sukuja toisiinsa. Jotkut niistä rakentavat jopa maailmanlaajuisia ihmiskunnan sukupuuta.

Väänästen sukuseurassa tiedot kutakin julkaisua varten kerätään sukuseuran tietokannoista ja sukuhaaraan kuuluvilta henkilöiltä. Kirjan tekijät varmistavat tietojen paik- kansapitävyyden ja sen, että alle sata vuotta sitten syntyneiden henkilöiden tietojen antamisella sukukirjaan on asianomaisen henkilön tai omaisten lupa.

Sukututkimusrekisterin ja sukuseuran jäsenrekisterin pidossa noudatetaan tietosuojalakia. Tietosuojaselosteet Väänästen sukuseuran sukututkimusrekisteristä ja jäsenrekisteristä ovat luettavissa ja tulostettavissa sukuseuran verkkosivuilta.

Väänästen sukukirjat sisältävät muutamista sadoista joihinkin tuhansiin nimiin useiden vuosisatojen ajoilta. Näissä kirjoissa ja kansissa yksityisyyden muruset ovat paremmin suojassa kuin esimerkiksi liki kolmen miljardin käyttäjän Facebookissa, missä ulkopuolelle jäämisen pelko pitää oman elämän jakamisen kynnyksen matalalla ja missä henkilö- tieto on käypää kauppatavaraa. Tästä huolimatta myös Facebook-yhteisö voi auttaa sukututkijaa: Outi Pyymäki on koonnut listan ryhmistä, joihin kuulumisesta hänellä on ollut hyötyä.

Tutkiessaan omia Kurolanlahden

sukujuuriaan Maria Leena Ketola kertoi oivaltaneensa, että vuosisatoja ennen internet-ajanlaskun alkua ja digitalisaatiota suku ja perheet muodostivat turvallisen ja kannattelevan sosiaalisen verkon. Sodan, nälän ja kato- vuodet olivat osumatarkkuudesta riippumatta koko yhteisöä kohdanneita onnettomuuksia. Osattomiksi jääneet paimennettiin yhdessä osallisten verkkoon. Ulkopuolelle jäämisestä ei ollut pelkoa.

Outi Pyymäen käyttämiä digitaalisia lähdeaineistoja

SSHY-Suomen sukuhistoriallinen yhdistys
<https://www.sukuhistoria.fi/sshy/index.htm>

Digihakemistoa
<https://digihakemisto.appspot.com/>

Suomen sukututkimusseura
<https://hiski.genealogia.fi/hiski/a82qh3?fi>

Kansaneläkelaitoksen henkilökorttihakua
<https://digihakemisto.appspot.com/>

Digikansalliskirjasto.fi
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/search>

Facebook-ryhmiä ja sivuja

Yhteiset sukujuuret - sukututkimus
nykypäivän työkaluin

Rauhallista keskustelua nimistä Genissä

Suomen Sukututkimusseuran
keskusteluryhmä

Harrastuksena sukututkimus

Savolaiset sukujuuret - sukututkimus
nykyajan työkaluin

Tulossa Kurolanlahden Väänästen sukukirja

Vuoden 2021 aikana, ehkä jo keväällä, ilmestyy uusi osa Väänästen sukukirjaa, "Kurolanlahden Väänäset".

Kantaisänä tämän kirjan sukutauluille on Tahvo Väänänen (s. n. 1630), joka oli yksi Pohjois-Savon Väänästen kantaisä Antin pojista.

Kirjan tiimiin kuuluvat Pertti Väänänen, Marja-Leena Ketola, Matti Ketola, Lea Väänänen, Annikki Vuoti, Taito Tarvainen ja Kari Väänänen. Muina osallisina on ollut kymmeniä sukulaisia.

Ajatus Tavinsalmen - Kurolanlahden - Maaningan Väänästen sukutarinan kokoamisesta ja julkaisemiseksi kirjana tuli Väänästen sukuseuran eri kokouksissa vuosien varrella, kertovat tekijät. Marja-Leena Ketola aloitti omalta osaltaan työn 2009. Sukututkimuksen tekeminen on hidasta, mutta erittäin antoisaa. Lähtökohtana on ollut mennä ajassa taaksepäin niin kauas, kun on varmoja tietoja esi-isistä. Välillä on kyllä tarvittu Pertti Väänäsen kehoituksia: "Älkää luovuttako!"

Tämän sukukirjaosan erityispiirteitä on Suomen sodan (1808–1809) käsittely tarkoituksellisesti hieman laajemmin. Sehän on ollut menneiden vuosisatojen ehkä eniten rauhallista ja syrjäistä maalaiselämää Pohjois-Savossa järkyttänyt ajanjakso.

Vuoden 2020 loppuun mennessä aiotaan saada Legacy-päivitykset ja tarkistukset valmiiksi. Kansi on jo tehty. Kuvaksi valittiin Maaningan kirkko, koko emäpitäjän yhdistäjä.

Väänästen sukukirjan saatavilla olevat osat

Pohjois-Karjala - toimittanut Kalevi Väänänen, ilmestynyt 2012, 460 s. 2. p.

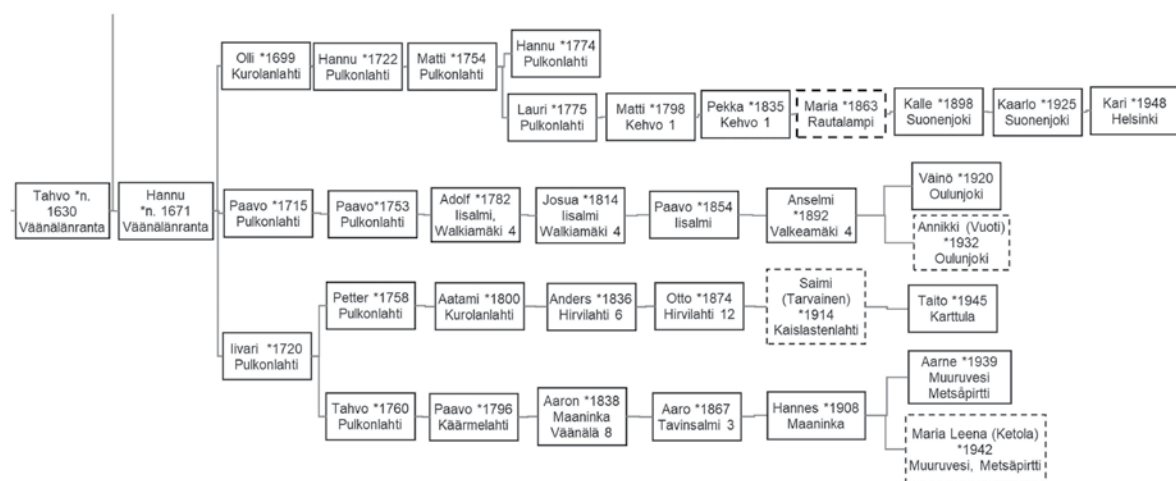
Reittiön Väänäset - toimittanut Pentti Väänänen, ilmestynyt 2013, 583 s.

Varpasen Väänäset - toimittanut Mauno Väänänen ja Pertti Väänänen, ilmestynyt 2016, 379 s.

Pöljän ja Kolmisopen Väänäset, - toimittanut Pertti Väänänen, ilmestynyt 2019, 377 s.

Ennen Väänälää, kirjoittanut Assar Väänänen, ilmestynyt 2019, 91 s.

Kirjojen hinta sukuseuran jäsenille 30 €, muille 40€. Ennen Väänälää -kirjan hinta 10€ + postimaksu. Tilaukset ja tiedustelut: vaanastensukuseura@gmail.com

Mummun tytön vaiheikas elämä

Maija-Liisa Väänänen

3.4.1926 - 7.7.2019

Teksti: Outi Pyymäki

Äitini sai Väänäs-isäni kanssa neljä yhteistä lasta ja vielä isän viidennen lapsen kasvatusvastuun, vaihtoi rohkeasti paikkakuntaa ja ammattia tilanteen mukaan ja toteutti nuoruuden haaveen vanhetessaan. Tiedon ja kuvan isästään hän sai vasta viimeisenä elinvuotenaan, kiitos DNA-sukututkimuksen.

Lapsuus Ähtärin Sipilässä

Maija-Liisa syntyi äitinsä lapsuuden kodissa Ähtärin Sipilässä. Talo oli vanha sukutila, joka oli kauan ollut Sipilän kylän keskeisin maatalo. Hänen äitinsä Anni oli 11-lapsisen sisarusarjan vanhimmasta päästä. Anni oli päässyt opiskelemaan ja valmistunut karjanhoitajaksi 1920-luvulla. Hän lähti karjakoksi varsinaissuomalaiseen Kiikalan pitäjään Komisuon kylään Isoperheen tilalle. Siellä Anni tutustui naapurin poikaan. Nuorukainen oli komea ja tyttöjen mieleen. Avioliittosuunnitelmia oli ja Anni alkoi odottaa hänelle lasta. Sitten

selvisikin, että pojalla oli toinenkin nuorikko, joka myös odotti hänelle lasta. Siitä kimpaantuneena Anni lähti pois ja palasi kotiinsa Ähtäriin. Siellä hän synnytti tyttären, Maija-Liisan.

Maija-Liisan syntymän jälkeen Anni lähti maailmalle töihin ja jätti tyttären äidillensä Sipilään. Maija-Liisa piti mummuansa äitinään useita vuosia. Vasta kouluun mennessään tyttö sai kuulla mumultaan, että hänen oikea äitinsä olikin Anni-täti. Tieto suututti kovin Maija-Liisaa, koska Anni-täti oli juuri se täti, jonka tapaaminen ei ollut koskaan ollut hän-tä miellyttänyt. Anni aina komenteli, muut tädit olivat hymyileviä ja pitivät hyvänä. Mummunsa oli ilmeisesti valinnut tämän kouluunmenoajankohdan asian kertomiseen siksi, että asia ei olisi selvinnyt koulussa yllättäen. Vaikka siis oletetusta äidistä tulikin mummu, elo kodissa säilyi ennallaan

Maija-Liisa mummunsa sylissä Sipilän pihassa syyskesällä 1926

Maija-Liisa kotona Ähtärissä 1930

ja Maija-Liisa edelleenkin nukkui mummun vieressä ja mummu oli hänen rakastamansa lämmin ja viisas "äiti".

Sipilän talon isäntänä toimi eno Aleksi ja tädit jatkoivat Maija-Liisan hemmottelua. Annikin kävi välillä kometelemassa. Mummu yritti kohentaa tyttärensä Annin ja Maija-Liisan yhteyttä lähettämällä aina välillä tytön äitinsä luo joksikin aikaa. Maija-Liisa kaipasi aina kuitenkin kotiin eikä äitisuhde oikein käynnistynyt. Yksi tädeistä, Rauha, muutti Kanadaan ja olisi ottanut Maija-Liisan mukaansa. Mummu ei antanut, omaa

tyttöänsä. Tädit (joita oli yhdeksän) pyrkivät monin tavoin huolehtimaan Maija-Liisan hyvinvoinnista.

Oppikouluun ja ammattiin

Vieno-tädin ansiosta Maija-Liisa pääsi oppikouluun. Kymmenvuotiaana hän lähti tämän perheen mukana Laatokan rannalle Lahdenpohjaan ja aloitti koulunkäynnin siellä. Sota kuitenkin palautti koko perheen Ähtäriin. Myöhemmin Rauni-täti tarjosi kodin ja koulunkäyntimahdollisuuden Jyväskylässä. Kouluaika oli iloista aikaa Jyväskylässä. Loma-ajat kuluivat Ähtärissä. Maatalossa kesäaika oli työntäyteistä ja maatöitä riitti aamusta iltaan. Syksyllä pääsi sitten kouluun lepäämään ja viettämään aikaa ikätovereiden kanssa.

Maija-Liisa haaveili näyttelijän ammatista. Kotona kuitenkin väheksyttiin näyttelijöitä jonkinlaisina "komeljanttareina". Maija-Liisaa opastettiin kotona: "Pitäähän ihmisellä olla jokin oikea ammatti, jolla itsensä elättää." Hän luopui haaveestaan ja lähti Kuopioon Karjatalousopistoon käytyään keskikoulun. Opiskeluun kuului myös vuoden harjoittelu maatilalla. Maija-Liisa oli Tarvaalan koulutilalla Saarijärvellä. Siellä oli myös maamieskoulun harjoittelijoita ja siellä tapahtui ensitutustumisen tulevaan puolisoonsa Heikki Väänäseen (s. 1925 Viipurissa, sukujuuret Raimän Limalahdesta). Kumpikaan ei kiinnittänyt tavallista enempää huomioita toisiinsa. Maija-Liisa ihaili kuitenkin Heikin

*Vastavalmistunut karjatalousteknikko
Maija-Liisa Sipilä v. 1946*

älykkyyttä. Ilmeisesti Maija-Liisakin oli Heikissä jotain tunteita herättänyt.

Työelämää ja perheen perustaminen

Valmistuttuaan 1946 karjatalousteknikoksi Maija-Liisa suuntasi Turkuun. Hän näki lehdessä sopivan työpaikan Varsinais-Suomen meijeriliiton maitotalousneuvojana. Siellä sitten selvisi, että toimialueeseen kuului myös Kiikala. Maija-Liisa sai suunnitella neuvojakierroksensa itsenäisesti ja hän systemaattisesti kiersi vain Kiikalan lähikunnissa. Häntä pelotti mennä

Kiikalaa, koska hän epäili isänsä ehkä tuntevan hänet äiti-Annin ulkonäön perusteella. Äiti oli kertonut isän nimen, mutta siinä vaiheessa Maija-Liisa ei tiennyt muuta hänestä, ei sitäkään onko hän kiikalalainen vai siellä työskennellyt muualta tullut henkilö. Eikä nuori Maija-Liisa ollut ollenkaan kiinnostunut isästään, vaikka äiti olisi halunnut kertoa enemmän - hän oli mielestään vain sipiläläinen. Turun seudulla kului muutamia vuosia ja Heikki Väänänen Tarvaalan ajoilta otti yhteyttä Maija-Liisaan vanhojen aikojen muistoksi. Seurustelusuhdehan siitä kehkeytyi ja he kihlautuivat 1949.

Heikki ja Maija-Liisa vihittiin 1950. Aluksi he kiertelivät Heikin töiden vuoksi lyhyitä aikoja useilla paikkakunnilla Etelä-Suomessa. He asuivat myös lyhyen ajan Kuopiossa Heikin äidin Katri Väänäsen luona. Ensimmäinen lapsi, Outi, syntyi Kuopiossa. Sen jälkeen he asettuivat Eerolan tilalle Kuusankoskelle. Eerolan kartanon tila oli Kymiyhtiön omaisuutta ja oli karjatalouteen keskittynyt suurtila Kuusaanniemessä. Molemmat työskentelivät tilalla. Toinen lapsi, Olli, syntyi siellä. Kotina oli yhtiön omistama kahden perheen talo.

Eerolan muistoihin kuului myös karanteenijalan kokeminen. Viisikymmentäluvun puolivälissä Eerolan karjaan iski suu- ja sorkkatauti. Tila eristettiin kokonaan, ja tiellä oli puomi, josta ei saanut mennä yli. Ruoka tilan asukkaille tuotiin kaupasta puomille,

*Maija-Liisa, Heikki ja Outi Väänänen
Eerolassa Kuusankoskella
kevättalvella 1953*

oman tilan tuotteita tietenkin sai vapaasti. Heikin äiti Katri sattui juuri silloin kyläilemään poikansa perheessä. Vierailu venyi karanteenin vuoksi, kunnes lopulta ulkopuolisille heltisi lupa lähteä. Monimutkasiin lähtöjärjestelyihin kuului muun muassa kalkkivadit puomilla. Lähtijän tuli kävelä vatieen kautta, jotta kalkki tuhoaisi kengissä olevat virukset.

Heikillä oli haave omasta tilasta ja lopulta he hankkivat sellaisen lähiseudulta Verkkosuolta. Tila oli pieni, oli hevonen, Pekka-ruuna, ja pari lehmää.

Maija-Liisan piti hankkia perheelle lisäansioita käymällä töissä Inkeröisten meijerillä maitonäytteitä tutkimassa. Tila oli tiettömän taipaleen takana ja joka-aamuisen työmatkan aloitti parin kilometrin mittainen kinttupolku metsän poikki linja-autopysäkillä. Tila menestyi heikosti ja perhe muutti asutustilalle Anjalan Riitamaan kartanon alueelle. Heikki jatkoi maanviljelyä ja hankittiin traktori, pikku Valmet. Maija-Liisa kävi edelleen töissä, jotta taloudellinen selviäminen olisi helpompaa. Nyt linja-autopysäkillä oli parempi peltotie. Heikki oli viettänyt lapsuutensa kaupungissa eikä kaupunkilaispojan maanviljelyshaave oikein alkanut kantaa. Perhe luopui tästä haaveesta ja muutti Kuopioon 1957.

Perheeseen syntyi kolmas lapsi, Ilkka. Äiti Maija-Liisa jäi kotiin hoitamaan lapsia ja Heikki hankkiutui Savon Sanomiin toimittajaksi. Yhteiskunnallista vaikuttamista Heikki harrasti Veikko Vennamon kanssa Pientalonpoikien puolueen puhujana Kainuussa. Myöhemmin Heikki lähti Helsinkiin yrittämään erilaisia töitä, mm. kiinteistönvälitystä. Maija-Liisa alkoi etsiä työpaikkaa, jossa olisi asunto perheelle. Sellainen löytyikin Muhokselta Koivikon koulutilalta, karjakon työ sekä kolmen huoneen ja keittiön uusi rivitaloasunto. Maija-Liisa muutti 1959 lapsineen sinne. Heikki kävi Helsingistä toisinaan vierailulla ja saattoi viipyä pidempäänkin, mutta ei varsinaisesti asunut perheen kanssa. Muhoksen aikana perheeseen

syntyi vielä tytär, Leena. Karjakon työ ei ollut aivan sitä, mihin Maija-Liisa oli kouluttautunut ja hän haki koko ajan enemmän ammattiaan vastaavaa työtä.

Janakkalan Turengista löytyi Janakkalan tarkastusyhdistyksen toiminnanjohtajan paikka. Se oli tarkastuskarjakkojen esimiehen tehtävä. Äiti lapsineen muutti 1962 sinne. Heikki oli edelleen Helsingissä. Tämä erillään eläminen johti avioeroon. Heikki lähti Tukholmaan ja avioitui siellä uudelleen.

Turengin aika toi elämään tasapainoa ja jatkuvuutta. Kaikki neljä lasta kävivät siellä koulua ja loivat lapsuuden ystävyssuhteita. Isä-Heikki oli täydellisesti poissa kunnes hän 1960-luvun lopulla jälleen tuli Turenkiin. Hänellä oli mukanaan toisesta avioliitosta syntynyt tyttäreensä, Katri. Hänellä ei ollut aluksi Suomessa paikkaa, mihin olisi voinut pienen Katrin kanssa asettua. Maija-Liisa majoitti heidät perheeseensä. Heikki lähti jonkin ajan kuluttua jälleen omille teilleen ja jätti Katrin Maija-Liisan hoivaan. Hänellä oli siis huollettavana viisi lasta. Heikki kävi toisinaan tervehtimässä perhettään. Elämä oli perheessä enimmäkseen raiteillaan.

Heikki palasi aikanaan takaisin ja perusti siivousliikkeen, jonka työntekijöiksi pestattiin Maija-Liisa ja lapset. Samaan aikaan karjatalouden alasajo oli meneillään ja työt alkoivat Maija-Liisalla vähentyä, muuttui ensin osa-aikaiseksi ennen loppumista.

Siivousliike oli ratkaisu työllistyä.

Yrittäjäyys ja perhe-elämä oli kuitenkin monella tavalla raskasta aikaa. Maija-Liisa alkoikin miettiä jotain muuta tilanteen korjaamiseksi. Hän hakeutui 1977 Al-Anon järjestön palvelukseen toimistonhoitajaksi Riihimäelle (työpaikka oli aluksi Helsingissä, myöhemmin Riihimäellä). Riihimäelle hänen mukanaan muutti enää Katri, koska muut lapset olivat jo lähteneet tai lähtivät tässä vaiheessa omiin suuntiinsa. Heikin levoton sielu johdatti hänet taas uusia asioita etsimään ja yritystoiminta kuihtui pois.

Nuoruuden haaveiden toteutuminen

Riihimäellä työnsä ohella Maija-Liisa hakeutui nuoruutensa haaveen pariin, teatteriin. Aluksi hän esiintyi harrastajateatterissa. Mitä ilmeisimmin hän onnistui hyvin ja Riihimäen Teatteri pyysi häntä iltanäyttelijöidensä joukkoon. Hän kouluttautui erilaisilla näyttelijätyön kursseilla ammattinäyttelijöiden kanssa. Iltanäyttelijänä kului useita vuosia. Harrastajateatteritoiminta oli myös voimissaan. Harrastajat tekivät kesäteatteritoiminnan lisäksi kansainvälisiä kiertueita. He kävivät esiintymässä Tukholmassa ruotsinsuomalaisille. Italiaankin tehtiin esiintymismatka harrastajateatterifestivaaleille.

Lapset olivat lähteneet omiin elämiinsä ja Heikki oli kuollut 1991 Luumäellä. Kun Maija-Liisa pääsi eläkkeelle toimistonhoitajan tehtävistä,

Maija-Liisa Väänänen Minna Canthin näytelmässä Sylvi, Riihimäen Teatterissa 1994 Minna Canthin roolissa

hän saattoi keskittyä täysin rinnoin teatteritoimintaan. Hän usein sanoi, että on kuin olisi saanut kaksi elämää, kun eläkkeellä ehtii kokea tuon toisenkin, teatterielämän.

Vanhuuteen varautumisen ajatuk-
sena Maija-Liisa muutti Tampereelle,
jossa osalapsista jo asui. Näyttelemisen

jatkui edelleen. Hän kulki alkuvuo-
sina Riihimäen harrastajateatterin
harjoituksissa ja näytännöissä junalla
Tampereelta. Tampereen Tohlopissa
toimiva Yle-TV2 pyysi hänet mukaan
joihinkin tuotantoihinsa. Laajin työ
oli tv-sarjassa Lehmän Vuosi isoäidin
Raili Sutelan rooli. Myöhemmin, kun
tarvittiin johonkin kuvaukseen mum-
moa, tuli Tohlopista soitto ja Maija-
Liisa haettiin studiolle. Vähitellen
2010-luvun alussa näyttelijän työ alkoi
loppua. Nuoruuden haaveiden uraa oli
kestänyt yli kaksikymmentä vuotta.

Isä löytyy

Viimeisinä vuosinaan Maija-Liisa
asui Tampereen Kalevassa. Hän asui
itsenäisesti ja sai tarvitsemansa avun
lähellä asuvilta lapsiltaan ja lapsen-
lapsiltaan. Sukututkimusasiat alkoi-
vat kiinnostaa lapsia. Varsinkin olisi
mukava tietää enemmän äidin isästä.
Maija-Liisa antoi dna-näytteen ja lap-
set alkoivat etsiä isoisäänsä. Erilaisten
vaiheiden jälkeen löytyikin tuloksista
saman dna-perimän omaavia henki-
löitä ja perinteisen sukututkimuksen
keinoin jäljet johtivat nimeltä tiedetyn
isän sukuuuhun.

Yhteydenotto uuteen löytyneeseen
sukulaiseen toikin yllätyksen. Tämän
sukulaisen äiti oli myös nimeltään
Maija-Liisa. Selvisi, että hän oli An-
ni-mummun palveluspaikan tytär.
Anni oli antanut nimen tyttärelleen
(siis äidillemme) tämän tunteman-
sa lapsen mukaan. Palveluspaikassa
oli tieto Annin raskaudesta ja lapsen

isästä. Tätä tietoa oli vaalittu erinäi-
sissä suvusta laadituissa sukutauluis-
sakin. Monen mutkan kautta selvittä-
mämme tieto vahvistui tällä tavoin.

Saimme kuvan äitimme Maija-Lii-
san isästä. Äiti istui kauan mietteis-
sään katsellen kuvaa. Vaikea arvata,
millaiset ajatukset hänellä oli siinä
katsellessa elämästään puuttunutta
palasta. Hänellä oli vahvistettu tieto
ja kuva isästään viimeisen vuoten-
sa ajan. Elämä oli tältäkin osin tullut
kokonaiseksi.

Loppuun asti äiti asui omassa ko-
dissaan. Viimeiset ajat aika väsyneenä.
Viimeisenä kotona vietettynä päivänä
hän heti aamulla kertoi päättäneensä
kuolla, mikä ilahdutti häntä suuresti.

Hän nauroi aamulla pukeutumis-
taan turhana, koska sanoi olevansa
jo käytännössä kuollut. Hänellä oli
toive, että häntä ei pidettäisi hengissä
millään tempuilla. Hän halusi jo pois
tältä. Iltapäivällä tuli kohtaaminen,
jonka seurauksena hänet vietiin sairaalaan.
Viikon verran hän oli tavattavissa
ja hän toistuvasti halusi, että hänen
pääöstään kuolla kunnioitettaisiin.
Hänen toimintakykynsä heikkeni
nopeasti ja taitonsa sammuiivat vähi-
tellen. Viimeiset kolme viikkoa hän
vietti lähes tiedottomana. Saattelim-
me häntä olemalla sen ajan sairaalassa
hänen lähellä.

Äiti haudattiin Tampereelle Lam-
minpään hautausmaalle.

Lamminpään hautausmaalla Tampereella 2020

Elämästä jää jälkiä – Anna Maria Väänänen ja lapset

Teksti: Outi Pyymäki
Henkilökuvat Toni Lumikon kotialbumista

Sukututkimusta tehdessä voi seurata tutkittavien elämän kulkua monien erilaisten lähteiden avulla. Tämä tarina on koottu ilman muistitietoa, pelkästään kirjallisista lähteistä löytyneiden tietojen perusteella. Niiden avulla alkoi muodostua kuva Anna Marian ja hänen lastensa elämästä, joka vaikutti monipolviselta ja mielenkiintoiselta. Anna Maria Väänänen on omalta osaltaan jatkanut Väänästen sukua, vaikkakin Hakkaraisen nimellä.

Anna Marian tausta

Kehvolla oli Väänästen talo, jossa oli asunut jo useita sukupolvia Väänäsiä. Anna Marian isä Aatami syntyi 1789 tähän sukutaloon, joka tunnettiin myös postitalona. Aatamin isä, Juho, oli nuorin silloisista Väänästen pojista ja taloa piti hänen vanhempi veljensä. Juhon kaikki kahdeksan lasta syntyivät ja kasvoivat tässä talossa.

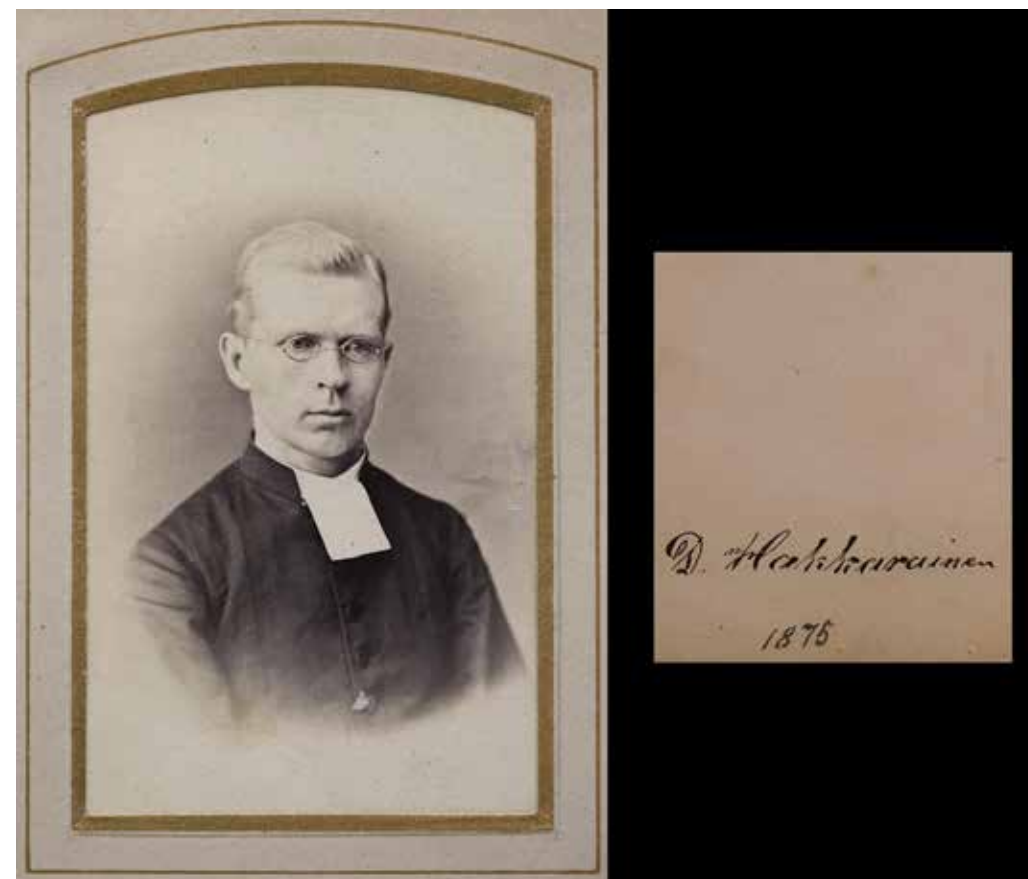
Aatami löysi puolisoonsa Helena Lehtolaisen (s. 1787). He asuivat silloin edelleen Kehvolla ja ensimmäinen

lapsi, Stiina Loviisa, syntyi siellä 1809. Mutta tässä vaiheessa Aatamin Juho alkoi katsella uusia asuinsijoja perhekunnalleen. Räimän Limalahdesta löytyikin 1812 paikka, johon Juho ja vaimonsa Kristiina sekä pojat Juho, Lauri ja Aatami perheineen asettuivat. Siellä Aatamille syntyi neljä lasta, Maria, Juho, Anna Maria ja Aatami. Isä-Aatami palasi perheineen 1824 Kehvolle. Siellä syntyivät heidän kaksi nuorinta lastaan, Katariina ja Vilhelmiina.

Anna Maria syntyi siis Räimällä 1817. Hän asui isänsä talossa 25-vuotiaaksi asti. Sitten hän lähti piiaksi kapalaisen virkataloon Julkulaan.

Anna Marian perheen vaiheita

Julkulassa ollessaan Anna Maria tapasi Kalle Jaakko Hakkaraisen, joka oli renkinä Savilahdessa. Tämä oli Yrjö Hakkaraisen ja Inkeri Heikkisen poika Hakkaralasta. Anna Maria ja Kalle Jaakko muuttivat Kuopioon ja menivät siellä naimisiin vuonna 1844. Anna Maria säilytti ajan tavan mukaan sukunimensä Väänänen, mutta

David Hakkarainen nuorena pappina 1875.

lapset kastettiin Hakkaraisiksi. Kalle Jaakko elätti perheensä työmiehenä Kuopiossa.

Heille syntyi kuusi lasta, neljä poikaa, Kalle, Taavetti, Jaakko ja Aatami sekä kaksi tyttöä, Anna Alina ja Johanna. Annan Marian puoliso Kalle Jaakko kuoli 46-vuotiaana vuonna 1857 paiseen aiheuttamaan sairauteen. Perheen nuorin, Aatami, oli silloin vasta kaksivuotias, vanhin Anna Alina oli 12-vuotias. Anna Maria Väänänen oli toimelias nainen ja kasvatti yksin lapsensa. Ammattia tai työtä ei mainita rippikirjoissa, vaan hänet merkitään

niissä Kalle Hakkaraisen leskeksi. Hän kuoli 53-vuotiaana 1870. Siinä vaiheessa hän oli kouluttanut Taavetin ylioppilaaksi ja Aatamikin oli päässyt opintielle Kuopion lyseoon, josta kirjoitti myöhemmin ylioppilaaksi.

Äidin kuollessa kaikki lapset olivat vielä kirjoilla kotonaan. Kotona Kuopiossa asuivat Anna Alina, Kalle, Jakob ja Johanna. Aatami opiskeli Helsingissä. Samoin Taavetin pappisopinnot olivat vielä kesken. Kumpikaan tytöistä ei mennyt naimisiin. Jaakko kuoli 1871 21-vuotiaana keuhkotautiin. Johanna kuoli 1883

31-vuotiaana heikkouteen. Anna Ali-na kuoli seuraavana vuonna 39-vuo-tiaana halvaukseen. Ainoastaan Kalle jäi asumaan entiseen kotiin.

Taavetti pappina

Taavetti valmistui papiksi 1872 ja hä-net määrättiin Hankasalmen vt. kap-palaiseksi. Taavetti oli opiskeluaikoi-naan tavannut helsinkiläisen tytön, Anna Loviisa Hagmanin (s. 1846) ja heidät vihittiin lokakuussa 1873. Taa-vetti oli silloin Liperin vt. kappalaise-na. Lasten syntyessä he asuivat Pol-vijärvellä. Poika Kalle Taavetti syntyi 1875 ja tytär Anna Emilia Kristiina 1877.

Perhe-elämä jäi Taavetille lyhyek-si. Vuosi 1878 oli hänelle murheen vuosi. Ensin kuoli tytär toukokuussa, vaimo kuoli lokakuussa halvaukseen ja poika marraskuussa pilkkukuu-meeseen. Taavetti oli siis yksin. Hän meni uudelleen naimisiin 1880. Mor-sian oli Anna Charlotta Hagman (s. 1859) Tammisaaresta. Vaimojen su-kulaisuudesta ei ole tietoa (ainakaan vielä). He asuivat Kiihtelysvaarassa tässä vaiheessa ja Taavetti toimi pitä-jän apulaisena (kappalaisen arvoinen, vakinaisessa virassa oleva pappi, jon-ka palkan maksoi seurakunta). Heille ei syntynyt lapsia. Taavetilla oli vai-keuksia selvittää pappilan pidosta ja hän yritti ensin löytää lehti-ilmoituksella

tilalle viljelijää. Sitten hän yritti myy-dä talouskaluja ja karjaa vapaaehtoi-sella julkisella huutokaupalla talousti-lanteen korjaamiseksi. Taavetti ajautui konkurssiin 1884 ja menetti konkurs-sihuutokaupassa omaisuutensa. Hän toimi kuitenkin koko ajan Kiihtelys-vaarassa kirkon palveluksessa. Taavet-ti oli vuodesta 1895 Kiihtelysvaaran vt. kirkkoherra, jota virkaa hän hoiti kuolemaansa asti.

Taavetti kuoli Kiihtelysvaarassa 1903. Sanomalehdessä Uusi Suometar kerrottiin, että ”pastori David Hakkarainen oli ennen iltakirkkoon me-noaan aikonut nukahtaa muutaman minuutin, mutta nukkuikin ikuiseen uneen”.

Kalle työmiehenä

Kalle eleli kotonaan Kuopiossa vielä vuoteen 1894 asti, jolloin muutti Kiihtelysvaaraan veljensä Taavetin luo. Muuttokirjassa mainittiin hänen ole-van työmies ja mielivikainen. Taave-tin leski, Anna, laittoi Kallen kuolin-ilmoituksen Karjalan Sanomiin 1908: ”Rakas lankoni Kalle Hakkarainen kuoli Joensuussa 22. päivä joulukuu-ta, joka täten sukulaisille ja tuttaville ilmoitetaan. Anna Hakkarainen”. An-nan vaiheista miehensä Taavetin kuo-leman jälkeen ei ole tietoa. Kalle oli asunut Kiihtelysvaarassa kuolemaan-sa saakka.

Aatami monipuolisena osaajana

Anna Marian nuorin lapsi Adam eli Aatami oli opiskellut ylioppilaaksi

← Aatami ja Hilja Hakkarainen
noin v. 1895.

Million Graves -sivusto

Kuopion lyseossa. Hän lähti jatkaamaan Helsingin yliopistoon jumaluusopilliseen tiedekuntaan, mutta joutui lopettamaan opinnot varojen puutteessa. Hän avioitui Amalia Josefina Karénin kanssa 1889 ja he jäivät asumaan Helsinkiin. Aatami kirjoitteli lehtiin ja innostui myös hakeutumaan töihin alkoholistiparantola Turvaan Yläneelle. Hän toimi jonkin aikaa laitoksen johtajanakin. Katajanokan vankilassa hän myös toimi opettajana. Pariskunnalle syntyi kaksi lasta, Hilja Maria 1891 ja Aatto Ilmari 1892. Perhe asui Hietalahdenkatu 8:ssa ja heillä oli puhelin, mikä ei siihen aikaan ollut kovinkaan yleistä. Viimeisinä vuosinaan Aatami oli Kotimaa-lehdessä toimittajana. Samaan aikaan hän käänsi uskonnollista kirjallisuutta, mm. Lutherin Vuorisaarnan epistolan selityksiä, joka ilmestyi H. Laxin kustannuksella Porissa 1901. Aatami kuoli 1913 ja häntä jäi suremaan puoliso, kaksi lasta, vävy ja lapsen lapsi.

Hilja Maria oli siis jo avioitunut ja hänellä oli yksi lapsi. Aatto Ilmari oli hankkinut latojan ammatin ja työskenteli Suomalaisen kirjallisuusseuran Kirjapainossa. Hän avioitui helsinkiläisen Dagmar Berglöfin kanssa. Dagmar työskenteli myymäläapulaisena.

Jakob Hakkarainen kuvattuna viimeistään 1871.

Aatami, Amalia, Aatto ja Dagmar Hakkaraisen hautakivi Helsingin Hietaniemen hautausmaalla.

Aatto oli taitava latoja ja hänet palattiin useista hienoista ladontatöistä. He asuivat Helsingissä ja heille syntyi tytär Eini. Aatto ja Dagmar kuolivat keväällä 1947 kuukauden välein. He ovat haudattuina Hietaniemen hautausmaalla Helsingissä sukhautaan. Samassa haudassa lepäävät isä Aatami ja äiti Amalia.

Tutkimus jatkuu

Aatto ja Hilja ovat isoisäni pikkuserkkuja. En tiennyt heistä mitään ennen tätä sukututkimusta. He tulivat paljon

läheemmäksi ja tutummiksi näiden tietojen tarinaksi kirjoittamisen aikana. Tämän tutkimuksen jälkeen sain yhteydenoton Anna Marian pojan Aatamin tyttären Hiljan pojan lapsenlapselta. Hän lähetti useita kuvia lapsista ja jälkipolvista. Hilja Marian polku on jo alkanut avautua tämän yhteistyön avulla. Aaton tytär selvinnee samoin. Tässä julkaistut kuvat ovat Toni Lumikon kotialbumista. Hän puolestaan on saanut ne isoisältään. Ehkäpä tulevaan sukukirjaan saamme vielä lisää kuvia.

Geni-palvelu tietojen löytymisen apuna

Samalla kun selvitän näitä tietoja sukukirjaa varten ja tallennan tiedot omaan tiedostoomme, päivitän myös verkossa toimivaa Geni-palvelua, johon olen liittynyt. Lisään sinne kaikki nuo löytämäni ihmiset ja laitan linkit alkuperäislähteistä. Näin kaikki tieto on kaikkien sukutiedoista kiinnostuneiden löydettävissä. Lähteet ovat tietysti tärkeitä itsellenikin. Legacy-järjestelmään en ole keksinyt yhtä vaivatonta ja käyttökelpoista lisäämistä.

Genissä puhutaan henkilöiden "profiileista". Aina kun lisään profiiliin, sen yhteyteen tulee lisääjän eli minun nimeni. Geniin liittyessäni annoin sähköpostiosoitteeni järjestelmään, ja minuun saa yhteyden klikkaamalla nimeäni. Yhteys syntyy järjestelmän sisällä. Halutessaan voi antaa jatkaa viestittelyä yhteydenottajan kanssa. Näin Toni Lumikkokin löysi minut ja pääsimme sitten keskinäiseen tietojen ja kuvien vaihtoon yhteisistä sukulaisistamme.

Olen lisännyt Geniin satoja Väänäsprofiileja. Viimeksi kun katsoin tilastoa, niitä oli lähes 700. Mitä täydellisemmäksi tuo

Geni tulee, sitä paremmin se löytää suku-yhteyksiä. Se siis etsii tallennettujen profiilien kautta yhteyden toisiin järjestelmässä oleviin profileihin. Monet huvittelevat esimerkiksi yhteyksiään esimerkiksi kuninkaalisiin tai muihin julkisuuden henkilöihin. Nämä yhteydet perustuvat mahdollisesti vain avioliittoihin, mutta yhteyshän sekin on. Löytyminen kyllä vaatii sitä, että joku on tehnyt heistä profiilit ja ne liittyvät ns. Isoon sukupuuhun perinteisen sukututkimusaineiston perusteella (esivanhemmat monessa polvessa, sisarukset, lapset). Marraskuussa 2020 isossa sukupuussa ilmoitettiin olevan 150.000.000 profiilia.

Jos kirjoittaa google-ruutuun Geni ja Väänänen, saa (13.11.2020) tiedon, että järjestelmää Väänänen-nimen kanssa käyttää 52 henkeä ja Väänäs-kytkentäisiä profileja on 4382. Perustiedot ovat julkisia, mutta lisätietojen saaminen vaatii liittymistä järjestelmään. Sen voi tehdä ilmaiseksi, mutta jos on valmis maksamaan, jotkut asiat sujuvat helpommin. Itselleni on riittänyt ilmaisversio.

Väänästen tulo Murtolahteen

Teksti: Pertti Puustinen

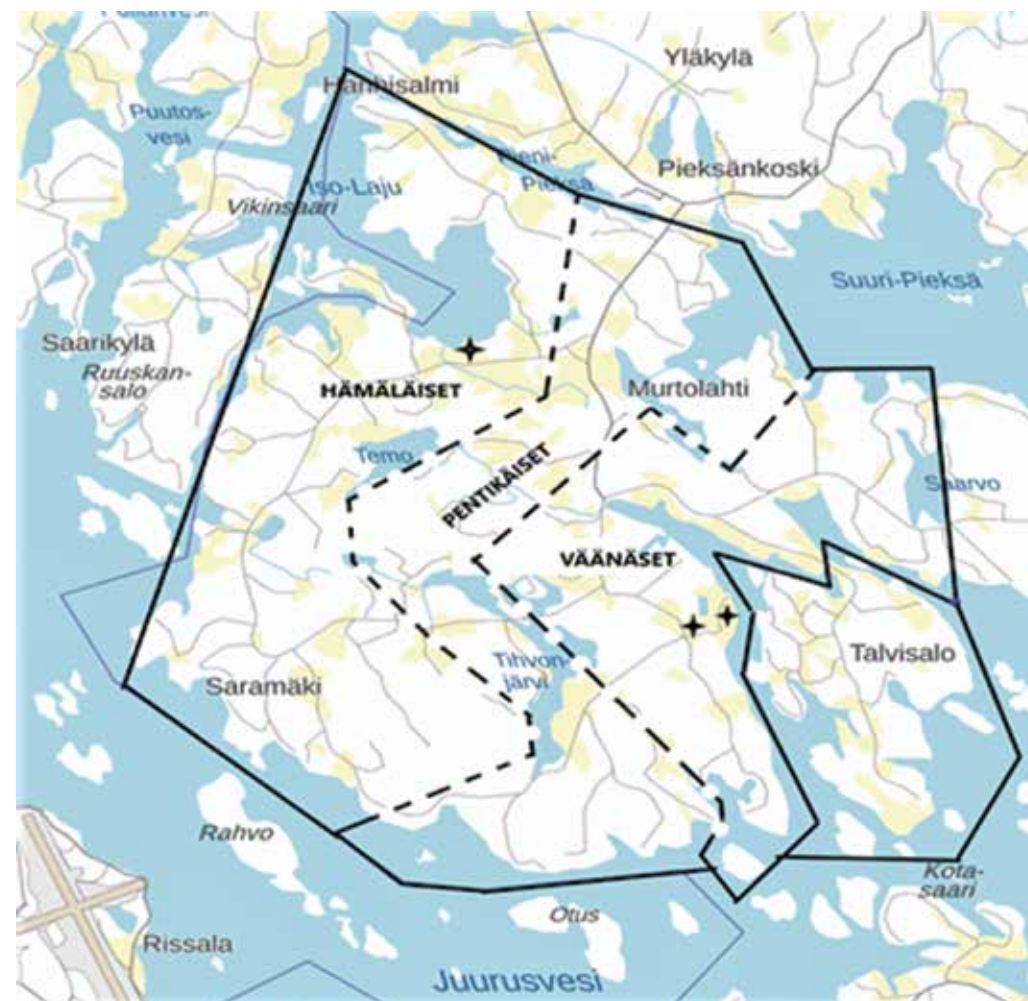
Murtolahti on Nilsin eteläisin kylä. Nyt se on osa Kuopion kaupunkia, kuten koko Nilsin. Murtolahti on vesistöjen ympäröimä niemistö joka suunnalta. Juurusvesi kiertää suurimman osan läntistä ja eteläistä osaa Murtolahdesta. Itäisellä puolella ovat vastassa Karhonvesi, Saarvo ja Suur-Pieksä. Murtolahden luonto on vesistöjen lisäksi erittäin monipuolinen. Useat mäet, rehevät metsämaisemat, viljelty peltoalueet maalaavat kuvan ohikulkijoiden mieliin hoide- tusta maaseutumaisemasta. Vesistöjen saartama Murtolahti on kokonais- pinta-alaltaan noin 7800 hehtaaria ympäröivine vesistöineen ja sisäjärvineen, jos kylän pohjoisrajana on Hanhisalmi, Pieksänkoski, Saarvo, ja jos kylään lasketaan kuuluvaksi myös Talvisalo. Maa-alueen koko on noin 5500 ha, josta metsää on n. 3800 ha, peltoa n. 780 ha ja loput teitä, tontteja, joutomaata n. 800 ha. Tällä hetkellä kylälläme asuu noin 220 asukasta.

Ensimmäiset raivaajat Jalkaset ja seuraajat

Savolaisten asutustoiminta oli erityisen vilkasta Kuopionkin seudulla 1520- ja 1530-luvuilla. Lähiseuduista

ensimmäisinä saivat uudisasukkaansa Jännevirran ja Jälän rantamat. Käytetävissä olevien tietojen mukaan Murtolahdessa on asuttu vuodesta 1546. Monien tutkimusten mukaan tämä Murtolahden ensimmäinen talollinen oli Rantasalmelta muuttanut Pahl / Paavo Sianjalkanen. Muistakaamme, että nämä Murtolahden ”uudisraivaajat” ja heidän kumppaninsa ovat samalla myös Nilsin ensimmäiset asukkaat. He ovat eläneet, asuneet ja hallinneet Murtolahtea lähes yksin aina 1600-luvun loppupuolelle saakka. Suurempi muutos Murtolahden Sianjalkasten / Jalkasten talojärjestelyssä tapahtui vuonna 1647. Jalkasten Murtolahden kruununtila jakaantui kolmen osakkaan kesken. Vuoden 1664 maakirjojen tarkistusten mukaan Jalkaset asuivat Murtolahdessa, jossa heillä oli kolme taloa, ja joista kaksi oli uudistiloja. Kantatila Murtolahti n:o 1. hallitsi kylän itälaitaa ja Murtolahti n:o 2. hallitsi kylän länsipuolta ja niiden välissä oli Murtolahti n:o 3.

Murtolahti n:o 2. / Laju siirtyi Yrjänä Hartikanpoika Hämmäläisen, s. 1632, omistukseen vuonna 1697 tai 1698. Hämmäläisten esi-isät ovat muuttaneet Pohjois-Savoon mitä

Murtolahti 1730-luvun tienoilla. Hämmäläiset hallitsivat kylän läntistä laitaa, Mönkköset / Väänäset itäistä laitaa ja Pentikäiset ”viipaletta” heidän välissään. Tilat ovat saaneet rajansa, mutta täyttä varmuutta niistä ei ole. Katkoviivoin merkityt rajalinjat ovat suuntaa-antavia. Kantatilojen asuinpaikat on merkitty tähti-merkillä. Pentikäiset asuivat tuolloin ”naapurin tontilla” Mönkkölän / Lappalan naapurissa, vaikka maat olivat toisaalla. Torppia / muita asumuksia on ollut jo tuolloin muuallakin. Talvisalossa asui tuolloin todennäköisesti Korhosia, jotka kauppasivat 1795 Talvisalon Väänäksille.

todennäköisimmin Rantasalmelta. Murtolahti n:o 3. säilyi pisimpään Jalkasilla. Tämän jälkeen tila siirtyi Pentikäisten suvulle ja isäntänä oli vuonna 1725 Sippe Pentikäinen. Sippe oli syntynyt Inkerinmaan Järvisaaren

kylässä 1655, ja joutui pakenemaan muitten lailla kun Pietari Suuri halusi rakentaa valtansa tueksi 1700-luvun alussa Pietarin kaupungin Nevanjoen suuhun.

Murtolahti n:o 1, Lappala suistui

Jalkasten suvulta pois vuoden 1694 jälkeen ja vuonna 1697 tilan otti viljelykseen Staffan Pekkarinen, joka viljeli tilaa vuoteen 1708 asti. Staffan ilmeisesti kuoli vuonna 1708. Tämän jälkeen Lappala siirtyi Niilo Kasperinpoika Pitkäselle. Niilon sisko Marketta Pitkänen oli naimisissa Pekka Paavonpoika Jalkasen kanssa. Lappala oli tuolloin huomattavan suuri tila johon kuului myös Tihvonharju ja Paalanniemen maat. Noin vuonna 1718 edellä mainittujen Pitkästen poika, Niilo Niilonpoika Pitkänen otti tilan osakkaaksi Vehmersalmen Niinimäestä kotoisin olleen Lassi Mönkkösen (1692-1760). Lassi haki puolison Murtolahden Lajulta naiden Maria Yrjöntytär Hämäläisen. Vuonna 1723 Lassi sai koko tilan hallintaansa ja hoiti tilaansa niin tarmokkaasti, että sai noin vuonna 1723 maaherralta omistuskirjan koko tilaan.

Pekka Väänänen Puiroolahdesta Murtolahteen

Rantasalmen ensimmäisessä kymmenyksessä kirjattiin vuonna 1541 myös Antti Väänänen talo, joka kuitenkin sijaitsi Pohjois-Savon uudisasutusseudun, Siilinjärven Kehvon, alueella. Kyseisestä seudusta tuli lähtöpaikka laajalle Pohjois-Savon Väänästen suvulle. Antti Väänänen talo sijaitsi nykyisen Kehvon alueella ja Ikäheimosen nykyisellä Väänälänrannalla. Myöhemmin myös tämä Ikäheimosen tila siirtyi Väänäsen haltuun. Antilla oli kolme poikaa: Paavo s. 1540, Pekka

s. 1545 ja Heikki s. 1548. Heikki Antinpojalla oli taas viisi poikaa: Jussi s. 1570, Antti s. 1572, Mikko s. 1585, Matti s. 1588 ja Heikki s. 1590. Mikko Heikinpojasta, s. 1585, polveutuvat Kehvon Puiroolahden Väänäset, joista taas polveutuvat Murtolahden Väänäset. Mikolla tiedetään olleen kaksi poikaa Heikki ja Mikko. Mikko Mikonpoika, s. n. 1622, oli isäntänä aina vuoteen 1676 asti. Mikolla tiedetään olleen kolme poikaa: Matti s. 1678, Mikko, s. n. 1664 ja Nuutti, s. n. 1668. Tuon veljessarjan Nuutti Mikonpojalle syntyi poika Pekka Nuutinpoika 1713, josta tuli Murtolahden Lappalan kotivävy 1736. Pekka Nuutinpoika Väänänen nai Lappalan Lassi ja Maria Mönkkösen tyttären, Anna Mönkkösen, s. noin 1720.

Lassi Mönkkösellä ja hänen toisella vaimollaan Liisalla tiedetään olleen kuusi tytärtä ja kaksi poikaa. Tytäristä Helena avioitui vuonna 1760 Kaaralahdessa syntyneen Tahvo Tahvonpoika Pekkarisen kanssa. Lassin ja Liisan isännöyden viime metreillä ennen isojakoa 1783 Lappala jaettiin Lassin vävyjen Pekka Nuutinpoika Väänäsen ja Tahvo Pekkarisen sekä Lassin ja Liisan alaikäisen pojan Pekka Lassinpoika Mönkkösen kesken niin, että Pekka Väänäselä jäi 2/3-osaa tilasta ja Tahvo Pekkariselle ja Pekka Mönkköselle 1/3-osa tilasta. Jakoa puitiin vuosien saatossa kolmilla käräjillä.

Vanhalle paikalle Lappalaan jääneillä Pekka ja Anna Väänäsellä oli 12 lasta, kahdeksan tytärtä ja neljä

poikaa. Lapsista Lassi Pekanpoika esiintyy Tahvo Pekkarisen ohella tilan omistajana ennen isojakoa. Isojaon asiakirjoissa Pekka Nuutinpoika Väänäsen mainitaan omistavan 2/3-osaa ja Pekkarisen 1/3-osaa Lappalasta. Isossajaossa tila jaettiin niin, että Lassi Pekanpojalle jäi 1483 tynnyrialan suuruinen Murtolahti 1. / Lappala ja Tahvo Pekkariselle 744 tynnyrialan Murtolahti 2. / Murronpohja - Kallio. (Huom. Isojaossa Lajun rekisterinumeron vaihtui 2:sta 3:seksi) Lassi Pekanpoika Väänänen avioitui vuonna 1758 Riistaveden syrjäsaarelaisen talontyttären, vuonna 1737 syntyneen Kristina Antintytär Rissasen kanssa. Pariskunnalle syntyi Murtolahdessa 11. syyskuuta 1764 poika, joka sai nimen Pietari, ja joka osoittautui aikanaan hyvin taitavaksi ja monipuoliseksi mieheksi. Pietari mainittiin aikanaan arvonimellä herrastuomari ja valtiopäivämies.

Paalanniemi perustetaan

Lassi Pekanpoika Väänäsen kuoltua 1791 Lappalan tila jaettiin 1797 nähtävästi Lassin poikien Antin, s. 1760, ja Pietarin sekä Lassin Nuutti veljen kesken niin, että Antti ja Pietari jäivät Lappalaan ja Nuutti siirtyi Paalaniemeen nykyisen Talvisalon sillan kupeeseen.

Murtolahti 1:1stä tuli Nuutin Knuutila / Paalanniemi. Murtolahti 1:2:ta / Lappala ja 1:3 Tihvonharju, ja joita viljeli yhdistettynä Antti ja Pietari. Antin ja Pietarin perheitten yhteiselo jatkui

Paalanniemi on tilana ja talona nuorempi, kuin tähän asti on ajateltu. Se erotettiin Lappalasta vasta 1700-luvun viimeisinä vuosina. Uunin raunio on muistona vanhasta päärakennuksesta. Väänästen tilanpito siirtyi 1920-1930 -luvuilla parin kilometrin päähän Murtolaan.

Lappala-Tihvonharjussa vuoteen 1812 saakka, jonka jälkeen jo 22 vuotta sitten leskeksi jäänyt Antti muutti tyttärensä luo Haapalahteen Pietari veljen jäädessä yksin hoitamaan Lappalaa. Pietari oli mennyt naimisiin niinimäkeläisen Eeva Juhontytär Savolaisen kanssa 1791.

Pietarilla ja Evalla oli kahdeksan lasta. Lapsista kolme kuoli ennen aikuisikää. Tilanpitoa jatkoi Pietarin poika, herrastuomari Lassi Samuel, mutta Pietari-isä oli edelleen tilan

osaomistaja. Lassi Samuel menehtyi 35 vuoden ikäisenä keuhkotautiin 1828. Pietari-isä oli tuolloin muuttanut pari vuotta aikaisemmin Kuopioon. Lassi Samuelista tuli näin ollen viimeinen Mönkkös-/Väänäs-sukuinen Lappalan isäntä, mutta Murtolahden Väänäs-suku jatkui Nuutti Väänäsen jälkeläisissä Paalanniemessä / Murtolassa ja Salmelassa.

Lassi Samuelin perikunta huuto-kauppasi vararikkoisen kuolinpesän, ts. Lappalan 214 hopearuplasta ja 56 kopeekasta enolahtelaiselle Mats

Iivanaiselle (1804–1857), jonka Maria-tytär (1838–1908) avioitui Juurusveden takaa Rissalasta myöhemmin Lappalan isännäksi tulleen David Lappalaisen kanssa (1836–1917).

1800-luvun alkuun, 250 vuodessa, Murtolahti oli kasvanut kelpo kyläksi. Asumuksia oli vajaat 40 kpl ja asukkaita yli 300. Maarekisterissä tiloja oli 16 kappaletta ja torppia n. 20 kpl.

Lähteet: Väänästen sukuseuran julkaisut ja tutkimukset, Juhani Ruotsalainen, Pekka Pitkänen ja Katja Lappalainen.

Kuva: Riitta Mäkinen

Maaliskuussa 2020 käynnistettiin Väänästen sukukirjan Murtolahti-niteen tekoa naapurikylän Kivennavalla. Murtolahden ja sukunsa historiaa tutkinut Pertti Puustinen, "Temon Pertti" (oik.) kertoi kylän asutushistoriasta. Omien tutkimusten lisäksi hänellä on ollut käytössä historioitsija Katja Lappalaisen etsimiä tietoja. Murtolan isäntä Markku Väänänen ja sukuseuran esimies Pentti Väänänen kuuntelevat kiinnostuneina.

Että hoijettais sitä leiviskee – Merkillepantavia Väänäsiä

In memoriam – Sukuseuran kunniajäsenet Kalle Väänänen ja Marjatta Väänänen

Väänästen Sukuseura ry:n kahdeksas kunniajäsen, sotaveteraani, majuri Kalle (Jouko Kaarlo Olavi) Väänänen sai kutsun viimeiseen iltahuutoon 28. maaliskuuta 2020, 92-vuotiaana.

Talvisodan päättymispäivän muistojuhlaan 13.3.2020 Kalle Väänänen oli sanonut pukevansa virkapuvun viimeisen kerran. Näin myös kävi, sillä muut pukivat hänet virkapuvussa arkkuun. Siunaustilaisuuden toimitti kenttäpiispa Pekka Särkiö 16.4. Hollolan kirkossa ja Kalle Väänänen laskettiin maan poveen Hollolan hautausmaalla. Koronapandemiasta johtuvat poikkeusolojen määräykset vaikuttivat hautajaisjärjestelyihin.

Kalle Väänänen oli upseeri ja kuoromies sekä toimi lukuisissa yhdistyksissä. Hän vaikutti merkittävästi Väänästen sukuseurassa ja oli aktiivisesti mukana seuran toiminnassa vielä 2000-luvulla. Hän oli täsmällinen, sitoutunut ja luotettava sekä aikaansaava kaikissa tomissaan.

"Lahden Kalle" oli syntynyt 8. heinäkuuta 1927 Enossa. Hänen vanhempansa olivat Puiroonlahden

Kunniapuheenjohtaja Kalle Väänänen sukukokouksessa Tahkolla 2017.

sukuhaaraan kuulunut maanviljelijä Otto Erik Väänänen ja Aino Lyydia Strandén. Lapsuutensa Kalle Väänänen asui Pohjois-Karjalassa Polvijärvellä. Hän toimi sotilaspoikana Suojeluskunnan paikallisessa osastossa 1939–42 ja palveli jatkosodan aikana täydennysmiehenä Ilmasuojelukompania 611:ssä vuonna 1942, myös Polvijärvellä. Kalle Väänäselä myönnettiin Sotilaspoikien ansioristi ja Jatkosodan ansiomitali.

Esi-isiansä maisemiin Kalle Väänänen muutti 1942, kun sukuseuran

Kalle Väänäsen siunattiin Hollolan kirkossa 16.4.2020.

aatteellinen isä, konsuli Ilmari Väänänen kutsui sukulaisveljekset Kallen ja Pekan Siilinjärvelle, Kehvon Haapalahteen koulutettaviksi. Kalle kävi Kuopion lyseota ja tuli ylioppilaaksi 1950. Loma- ja vapaa-aikoinaan pojat tekivät maatalon töitä Haapalahdessa. Samalla Kalle keräsi tietoa Väänäs-sukuisten vaiheista ja erityisesti Kehvon seudun Väänäsistä. Ilmari Väänäsen ansiosta Kalle kiinnostui myös 1937 alkaneesta sukuseuratoiminnasta vaikuttaen taustalla jo 1940-luvulla.

Varusmiespalveluksen jälkeen

Kalle Väänänen pääsi Kadettikouluun ja valmistui ilmatorjuntaupseeriksi 1953. Nuorena upseerina hän palveli ilmatorjuntajoukko-osastoissa ja kävi lukuisia aselajin täydennyskursseja. Huoltoesiupseerikurssin Kalle Väänänen kävi 1966 Huoltokoulutuskeskuksessa Lahdessa. Hän toimi muun muassa Ilmatorjuntakoulun huoltopäällikkönä, kuljetustoimiston päällikkönä Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunnassa ja Moottorikoulun johtajana Lahdessa. Majuri Kalle Väänänen siirtyi reserviin vuonna 1979.

Kalle Väänäsen palvelusaikana upseerit asuivat varuskunnissa ja perhe muutti mukana aina uudelle paikakunnalle. Väänäsen perhe asui Helsingissä, Tuusulassa, Kokkolassa, Oulussa ja Lahdessa. Eläkepäivänsä toimielias Kalle aloitti rakentamalla omakotitalon Lahteen Vesijärven rannalle Karjusaareen.

Isänmaallinen Kalle Väänänen oli aktiivisesti mukana eri tehtävissä maanpuolustukseen liittyvissä yhdistyksissä kuten Kadettikunnassa ja ilmatorjunta-aselajin yhdistyksissä sekä säätiössä. Viimeisiin virkatehtäviin liittyen hän toimi Autojoukkojen killan varapuheenjohtajana ja hänet kutsuttiin killan kunniajäseneksi.

Iloinen ja seurallinen Kalle lauloi elämänsä aikana noin 15 kuorossa. Hän esiintyi Kaaderilaulajissa vielä 90-vuotiaana ja oli kuoron kunniajäsen sekä viimeinen sotaveteraani. Lauluharrastuksesta hänelle myönnettiin myös Sulasolin hopeinen ansiomitali.

Kalle Väänänen otti osaa aktiivisesti yhteiskunnallisiin asioihin. Hän oli muun muassa puheenjohtajana Tuusulan kansakoululautakunnassa ja Oulun liikennelautakunnassa sekä Tuusulan ratsastajissa.

Maanpuolustuksen ja yhdistystoiminnan lisäksi Kalle Väänäsen harrastuksiin kuuluivat urheilu, metsästyks ja kalastus. Nuorena upseerina hän saavutti hopeaa sotilaspertiohiihdossa puolustusvoimissa ja SM-pronssia hirviammunnassa. Viimeisin urheilusaavutus oli MM-maastojuoksun

joukkuekulta sarjassa 80–85 kotikaurungissa Lahdessa 2009.

”Lahden Kallesta”, kuten sanottiin erotukseksi ”Keravan Kallesta”, tuli yksi pitkäaikaisimmista ja innokkaimmista sukuaatehenkilöistä, suorastaan sukuseuran sielu. Kalle Väänäsen merkitys oli keskeinen sukuseuran uudelleen elvytyksessä 16 vuoden hiljaiselon jälkeen 1964, ja liittymisessä Sukuseurojen Keskusliittoon 1995. Kalle Väänänen piti yllä seuran elämänlankaa, olipa hänen virkanaan johtokunnan varajäsenyys (1964–65), varsinainen jäsenyys (1966–81), sihteerin (1967–77) ja taloudenhoitajan (1967–82) tehtävät tai toiminta toisena varaesimiehenä (1981–99).

Kalle Väänänen kutsuttiin Väänästen sukuseura ry:n kunniajäseneksi Oulussa pidetyssä sukkokouksessa vuonna 2002. Sukuseurojen Keskusliiton kultainen ansiomitali hänelle luovutettiin 2010. Hän osallistui ahkerasti vuosi- ja sukkokouksiin sekä sukuseuran ulkomaanmatkoille. Kallen esiintymisiä odotettiin ja kuunneltiin mielenkiinnolla. Hän innosti ja kannusti ja huumori oli aina mukana.

Väänästen Sukuseura ottaa osaa Kalle Väänäsen läheisten, neljän lapsen ja kahdeksan lastenlapsen suruun sekä kunnioittaa kunniajäsenensä ainutlaatuista panosta seuran ja suvun hyväksi.

Kadettiveljeä muistaen
Pentti Väänänen
Sukuseuran esimies

Väänästen sukuseuran kymmenes kunniajäsen, ministeri Marjatta Väänänen kuoli 16.10.2020, 97-vuotiaana. Hän osallistui mielellään sukuseuran toimintaan mm. juhlapuhujana, mutta kunniajäseneksi hänet kutsuttiin yhteiskunnallisten ansioiden ja tunnettuuden pohjalta vuonna 2007.

Helmi Marjatta Väänänen (os. Kittilä) syntyi 9.8.1923 Jyväskylässä, jossa varsinaissuomalaiset vanhemmat Helmi ja Urho asuivat esikoisen syntyessä. Varhaislapsuutensa Marjatta vietti Turussa. Sitten perhe muutti Helsinkiin, joka jäi pysyväksi kotikaupungiksi.

Väänänen Marjattasta tuli kesällä 1950, kun hän hiljattain valmistuneena filosofian maisterina avioitui agronomi Jouko Väänäsen (1922–1998) kanssa. Jouko oli kotoisin Muuruveden Murtolahdesta, yhtä maalaisliittohenkisestä kodista kuin oli Marjattakin. He olivat löytäneet toisensa maalaisliittolaisten ylioppilaiden yhdistyksessä.

Aate oli yhteinen, mutta kummallekin oli elämys tutustua toistensa maakuntiin. Marjatan perhe viljeli sivutoimisesti isän kotitilaa Varsinais-Suomessa, Koskella TL, peltojen keskellä jokimaisemassa. Joukon koti Murtola sijaitsi metsien äärellä järven rannalla. Marjatta muisteli usein ensimmäistä Savon matkaansa talvella 1950. Tuleva Jorma-lanko kyyditsi kihlaparin kireässä pakkasessa läpi

lumisten metsien Halunalta Murtolan lämpöön. Seuraavan kerran Murtolaan matkustettiin yhdessä suoraan häistä.

Anoppi Hilja Väänäsestä tuli 1951 kansanedustaja ja istuntokausien kortteeri Helsingissä järjestyi alkuun nuorenparin kanssa yhteisenä. Poliitikkaa tietysti puhuttiin paljon.

1950-luvulla Marjatta Väänänen oli freelance -toimittaja, 1960-luvulla toimittaja Kotiliedessä ja vuodesta 1970 lähtien Valion tiedotuksen johtotehtävissä. Poliitikassa hänen ensimmäinen näkyvä tehtävänsä oli Keskustapuolueen Naisten puheenjohtajuus vuodesta 1970. Vuonna 1972 Väänänen nimitettiin kulttuuriministeriksi Kalevi Sorsan hallitukseen, ja 1975 hänet valittiin eduskuntaan. Kansanedustajana hän jatkoi vuoteen 1991 asti

ja toimi opetusministerinä 1976–1977 ja sosiaaliministerinä 1981–1982. Erityisesti ensimmäinen ministerikausi, jolloin kulttuuripuolella elettiin vielä ns. taistolaisaika, oli tuulinen. Sen ajankohdan Väänästä juuri Marjatta Väänänen oli epäilemättä tunnetuin.

Varsinaisen poliittisen uran jälkeenkin Marjatta Väänäsellä riitti virtaa monenlaiseen kansalaistoimintaan ja hänellä oli vakituinen palsta Maaseudun Tulevaisuus -lehdessä. Hän vaikutti puheenjohtajana mm. äidinpuoleisen sukunsa, Tilkasten-Värrin sukuseurassa, mutta viihtyi erinomaisesti myös Väänästen sukuseuran tilaisuuksissa. Hän koki ne viihtyisiksi, hyväntuulisiksi ja

savolaisen leppoisiksi ja arvosti selvästi seuran kunniajäsenyyttä. Entisistä sukunimikaimoista Marjatta Väänästä kiinnosti erityisesti murtolahtelainen valtiopäivämies ja runoilija Pietari Väänänen.

Marjatta siunattiin ja haudattiin Joukon viereen Koskella TL 30.10.2020, tasan 71 vuotta kihlajaisten jälkeen. Väänästen sukuseura muisti kunniajäsentään kukkalaitteella ja omaisia kukin ja adressilla. Perhe kunta, Riitta ja Hannu puolisoineen ja jälkeläisineen ja edesmenneen Tuomon perhe kiittävät lämpimästi.

Riitta Mäkinen

Marjatta ja Jouko Väänäsen tytär

Että hoijettais sitä leiviske – Merkillepantavia Väänäsiä

Teollisuusneuvos Heikki Väänänen 14. kunniajäseneksi

Väänästen 18. sukukokous kutsui teollisuusneuvos Heikki Antero Väänäsen sukuseuran 14. kunniajäseneksi 7.11.2020 Lahdessa. Heikki Väänänen tunnetaan Parketti-Heikkinä.

- Heikki on ollut Suomen nykyisen parkettiteollisuuden vahvin kehittäjä. Hän on omalla työllään luonut

uransa. Suku ja perhe on pitänyt yhtä vaikeinakin aikoina ja auttanut toisiaan, kirjoitti Seppo Sarlund kirjassa Mistä puusta veistetty.

Aino ja Heikki Väänänen ovat olleet aktiivisesti mukana sukuseuran tilaisuuksissa. Heikki kuului sukuseuran hallitukseen 12 vuotta.

Heikki Väänänen syntyi huhtikuun 3. päivänä 1944 Pekka ja Anni

Heikki ja Aino Väänänen kiiteltynä Lahden sukkokouksessa.

Väänäsen nuorimpana lapsena Maaningan Kinnulanlahden Telttakummussa. Jatkosota on menossa ja kaikesta oli pulaa. Heikin vanhemmat olivat menettäneet maatilansa 1930-luvun alussa laman ja takausten seurauksena. Tulipalo tuhosi kaksi seuraavaa kotia. Tulevaisuuden usko ja usko Jumalaan oli perheessä vahva, mikä on kantanut myös sisarusparvea.

Heikki kävi kansakoulun ja kaupakoulun sekä oli armeijassa Ylämyllyllä. Hän tapasi Jäppilän Heinämäestä kotoisin olevan Aino Jalkasen 1960-luvun lopulla. Häitä vietettiin perhepiirissä joulukuussa 1973.

Heikki työskenteli nuorena miehenä autojen parissa ja veljiensä

yrittäjissä sekä parkettiasentajana. Hän halusi itsenäiseksi yrittäjäksi ja niinpä 35-vuotias Heikki perusti oman yrityksen Parkettiliike Väänänen Ky.

Yritys laajeni ja mukaan tuli myös idänkauppa. Suuri merkitys parkettiliikkeen ja Heikin menestykselle oli maamme kaikkien aikojen suurimmalla parkettien asennuskaupalla hotelli Metropolin Moskovassa 1990-luvun alussa.

Kotimaassa Heikin parketteja on muun muassa Kuopion musiikkikeskuksessa sekä Kansallisopperassa ja hotelli Gran Marinassa Helsingissä.

Vuonna 1992 Heikki osti konkurssiin menneen tehtaan Tuupovaarasta.

Tästä alkoi Karelia Parketin menestystarina. Tasavallan presidentti Martti Ahtisaari käynnisti Kuopion Sorsasalon uuden tehtaan kesällä 1998. Väänästen Sukuseuran vuosikokouksen 75 osanottajaa pääsivät tutustumaan tehtäseen vuonna 2007.

Mittavista ansioistaan Heikki Väänästä on palkittu monin tavoin. Muun muassa Kuopion kaupunki valitsi Heikin vuoden yrittäjäksi 1989 ja saman huomionosoituksen hän sai Savon Yrittäjiltä 1994. Pohjois-Karjalan kauppakamarin vientipalkinto tuli 1996 ja Pro Metsä -palkinto myönnettiin 1997. Kulaisen avaimen kunniakirja luovutettiin Heikki Väänäselä 1998.

Tasavallan presidentin kansainvälistymispalkinto luovutettiin Karelia Parketille talvella 2001 ja samana keväänä tasavalan presidentti antoi Heikki Väänäselä teollisuusneuvoksen arvonimen. Vuonna 2002 Heikki nimettiin vuoden kuopiolaiseksi.

Karelia Parketin henkilöstömäärä kasvoi ja samoin liikevaihto, joka ylitti 100 miljoonan euron rajan vuonna 2001. Vuosikymmenen lopulla Heikki Väänänen luopui omistuksestaan Karelia-Upofloorissa, jonka liikevaihto oli noussut 128 miljoonan euroon.

Heikki Väänänen on metsän ja puun käytön innovaatioiden tukija sekä Itä-Suomen yliopiston, KalPan ja kirkon toiminnan avustaja. Hän on tehnyt lahjoituksia Itä-Suomen yliopistolle. Yliopiston luonnontieteiden ja metsätieteiden tiedekunnassa on

Teollisuusneuvos Heikki Väänäsen rahasto, joka jakaa vuosittain noin 50.000 euroa apurahoina Karelia Symposiumin yhteydessä.

Vuonna 2015 Heikki Väänänen vihittiin Itä-Suomen yliopiston Maatalous- ja metsätieteiden kunniatohtoriksi

Heikki Väänänen toimii Karjalan hiippakunnan säätiön puheenjohtajana. Säätiön tavoitteena on edistää Karjalan hiippakunnan alueella tapahtuvaa kulttuurityötä, koulutusta, liturgisen elämän kehitystä, kirkkolaulua ja ikonitaiteen harrastusta.

Karelia Finland Oy on kiinteistö- ja sijoitustoimintaa harjoittava perheyhtiö. Aino ja Heikki Väänäsen säätiössä Heikki on luonnollisesti puheenjohtajana. Säätiön vapapuheenjohtajana on sukuseuran hallituksen jäsen Aki Väänänen.

Heikki Väänänen on Väänäsen Auto Oy:n hallituksen jäsen. Hän kuuluu myös UKK -seuraan ja Paasikivi-seuraan sekä Kuopion Rotaryklubiin.

Kunniajäsenemme harrastaa intohimoisesti golfia, kalastusta, musiikkia ja kuuluu Kokkikerhoon BAC. Suku merkitsee Heikille paljon. - Omat juuret ja mistä on lähdetty liikkeelle antaa maata jalkojen alle. Sukuseura tekee arvokasta työtä ja toimii vireästi. Varsinkin sukututkimuksessa on edetty erittäin hyvin, kiteyttää Heikki Väänänen.

Pentti Väänänen

Kaupunkilaisperheen ruokailusta 1930-luvulla

Pertti Väänänen

Kuvat vanhasta Kotiruoka-keittokirjasta

Sukututkimusta tehdessäni yritin usein selvittää miten ihmiset elivät ja mitä söivät. Niinpä minulle tuli kohtuullinen näkemys maalla asuneiden tilallisten ja torppareiden elämästä. Mutta mielessä pyöri toisinaan, että millaista oli elämä kaupungeissa ennen vanhaan kuten noin 100 vuotta sitten. Onnistuin saamaan kummitätini Raili Rantasalon muistelemaan minkälaista ruokaa ja miten heillä kotona syötiin 1930-luvulla Helsingissä.

Raili-tätini (1923–2001) ja kaksoisveljensä Heikki olivat 7-vuotiaita 1930. Heillä oli kaksi isosisko, tuolloin 19-vuotias Rauni ja 16-vuotias Tytti (äitini). Heidän vanhempansa olivat opettajia ja olivat muuttaneet 1929 Turusta Helsinkiin Museokadulle. Äiti oli kotoisin Vihdistä, isä kasvanut Kiteellä ja Sortavalassa. Kotimaakunnat näkyivät jossain määrin ruokamieltyyksissä. Kokosin tämän jutun tätini muisteluista, enkä ole muuttanut hänen käyttämiään sanontoja tai ruokien nimityksiä.

Talvikaudella

Perheen ateriat ja ruoka olivat osittain vuodenaikojen mukaan vaihtuvia. Talvikuukausina päivisin syötiin yleensä kolme kertaa.

Aamupala oli noin klo 8. Silloin lasten – siis Railin ja hänen kaksoisveljensä – juomana oli maito, mikä oli ns. tarkastusmaitoa. Sitä myytiin yhden litran pulloissa ja se oli eläinlääkärin tarkastamaa. Vähän myöhemmin siirryttiin edullisempaan irtomaitoon, jota ostettiin n. 5 litraa päivässä omaan maitohinkkiin. (Maitokaupassa myyjä nosti isosta tonkasta pitkävartisella litran mitalla maitoa asiakkaan hinkkiin.) Maidon kanssa oli voileipää. Lapset söivät aina näkkileipää, jota kutsuivat ”kovaksi leiväksi”. Se oli tavallisesti Työkansaa, joka oli iso pyöreä paketti kovaa ruisnäkkileipää. Leivän päälle pantiin vain lisäksi teemakkaraa tai punakuorista juustoa. Lasten isä söi pehmeätä ohraleipää, jota kutsuttiin ”isän leiväksi”. Perheen äidillä oli myös oma leipänsä. Hän söi aamupalalla talouslimppua eli setsuuria. Aikuisten leivän päällä oli samat leikkeleet kuin lapsilla. Perheen

äiti ei voinut käyttää maitoa ja hän joi ”yoghurtia”. Koko perheen aamupalajuomana oli lisäksi teetä.

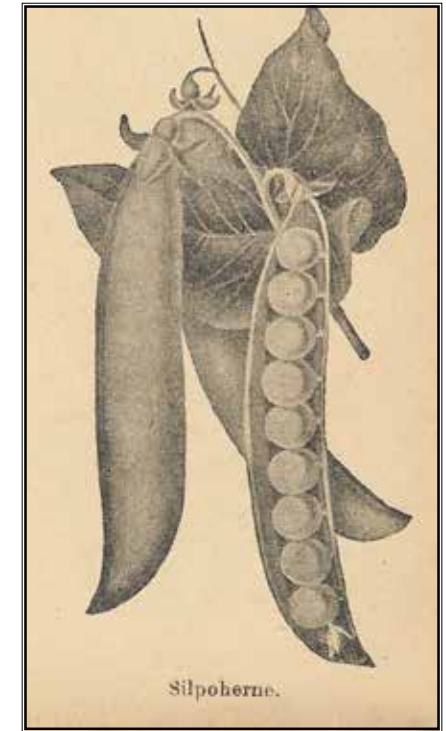
Juuri kouluikään tulleet Raili ja kaksoisveli Heikki kävivät Helsingissä ensimmäisen kouluvuotensa kotikoulussa. Perheen äiti, joka oli opettaja, oli saanut erityisluvan opettaa pieniä turkulaiskaksosia ensimmäisen kouluvuoden kotona. Lapset pitivät suurena häpeänä sitä, että he eivät käyneet oikeata koulua.

Aamiaisen perhe söi noin klo 11 paitsi isä, joka sai aamiaisen omassa koulussaan. Raililla oli ongelma aamiaisen kanssa. Aamiaisella piti syödä lautasellinen kaurapuuroa, jota hän inhosi. Niin se jäähdyi ja hän joutui sen aina syömään kylmänä, jolloin puuro kellui maidossa. Syksyllä puuron syönti oli helpompaa kuin talvella. Raili oli nimittäin kesällä hillonnut pieniin purkkeihin omaa hilloa, jota sitten aamiaisella pisti puurolusikallisen jälkeen suuhunsa niin kauan kuin sitä riitti.

Toisinaan aamiaisella kotona oli mannavelliä tai Railin suurta herkkua munavelliä. Kaurapuuro-ongelma poistui, kun lapset pääsivät oikeaan kouluun ja saivat mukaansa pullollisen maitoa ja voileipiä.

Kun lapset palasivat koulusta kotiin, he saivat välipalaksi lasin maitoa ja äidin leipoman pikkupullan.

Sunnuntaisin oli iltapäivällä päiväkahvi aikuisille, siis isälle, äidille ja isoille siskoille – nuorimmat lapset joivat maitoa. Kahvi ostettiin

kaupasta papuina ja jauhettiin kotona. Kahvin kanssa oli kuohukermaa ja Colombian pullaa, mitä ostettiin vastapäisestä Colombian myymälästä Museokadulla.

Päivällisen perhe söi noin klo 17. Silloin kaikki olivat yhdessä syömässä äidin valmistamaa ruokaa. Isä ei osallistunut ruoanlaittoon. Mitään valmista ruokaa ei ostettu.

Perusruokana oli kuorineen keitetty peruna. Perunan kanssa oli erilaisia kastikkeita, kuten esimerkiksi sipatti (sianlihakastike) tai nakkikastike. Perunan kanssa oli myös suolasilakkaa tai suutarinlohta. Joskus oli tarjolla veripalttua. Myös keittoja syötiin kuten lihasoppaa, jossa oli kokonaisia ohraryynejä (joita Raili inhosi).

Perheen äiti teki myös kaalisoppaa ja lammaskaalia sekä maitokaalia. Joskus aterialla oli keitettyä makaronia (Railin herkkua) ja perunapuuroa (perunamuusia). Sunnuntaisin oli toisinaan karjalapaistia tai lihapullia

Syksyllä oli toisinaan perunoiden kanssa sienimuhennosta. Sienet oli koko perhe poiminut kesähuvilan metsästä ja ne oli säilötty suolaamalla.

Ruoan kanssa syötiin aina leipää. Isä joi Perhekaljaa, lapsilla oli juomana maitoa ja äidillä yoghurtia. Jälkiruokana oli vatkattua marjapuuroa tai jotain kiisseliä kuten sekahedelmätai omenakiisseliä. Joskus oli myös pannukakkua.

Illalla ennen nukkumaanmenoa ei ilmeisesti syöty tai juotu mitään.

Kesäruokaa

Kesällä syötiin paljon monipuolisemmin. Perhe oli hankkinut ajan hengen mukaisesti kesähuvilan Sammatista noin 80 km päästä kotoa Helsingistä. Sinne meni perhe koko kesäksi. Huvilan ympärillä oli kasvimaata, missä oli paljon vihanneksia kasvamassa. Sokerihernettä ja silpohernettä, vihreää papua ja vahapapua, perunoita, tilliä, persiljaa, pinaattia, kurkkua, joskus tomaattia, salaattia ja porkkanaa, joka ei onnistunut, jos harvennus ei onnistunut. Myös punajuurta kasvatettiin, mutta senkään harvennus ei usein onnistunut. Lisäksi raparperi kasvoi puutarhan nurkassa.

Kesällä syötiin paljon vihannesruokia kuten pinaattimuhennosta,

papumuhennosta, keitettyjä herneitä ja palkoja. Joskus salaattia kerma-munakastikkeen kanssa. Aina oli myös keitettyjä perunoita. Loppukesällä saatiin usein kanttarellimuhennosta.

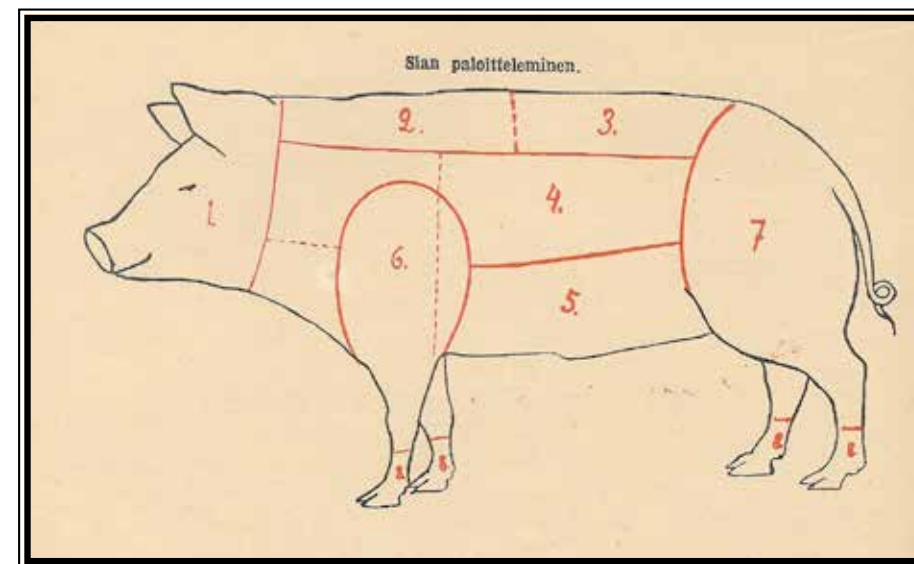
Suolaisena särpimenä oli 7-8 kg painoinen kokonainen savukinkku, jota säilytettiin koko kesän riippumassa sideharsopussissa ruokakomeron naulassa. Siitä vuolttiin viipaleita.

Syötiin myös joka päivä itse tehtyä viiliä. Pohjapiimä tuotiin kaupungista ja maito oli ”lehmänlämmintä”. Maito saatiin silloiselta huvilan peltojen vuokraajalta, jolla oli pari lehmää. Varsinkin pienissä viilikipoissa valmistettu viili oli hyvää. Siinä oli paljon kermaa päällä. Isälle tehtiin ns. kokkelipiimää ts. uunin päälle asetettiin lämpenemään piimää, josta sitten hera irtosi (ehkä vastaavaa on nykyisin raejuusto tai rahka).

Jälkiruokana oli raparperi kiisseliä tai esimerkiksi metsämansikkamaitoa, tuoreita mansikoita tai vadelmia tms.

Omenapuut tuottivat perheelle n. 100 kg erilaatuisia omenoita, kunnes paleltuivat talvisotatalvena. Marjapensaat tuottivat punaisia, valkoisia ja mustaviinimarjoja, karviaismarjaa. Mansikkamaa oli joka kesä, vadelmaa tuli omasta puutarhasta. Saadut marjat hillottiin talven varalle.

Järvestä saatiin haukea ja isoa ruskeaa lahnaa, myös joskus pahasti verkkoon sotkeutunutta ahventa. Perheen isällä oli kuusi verkkoa, joiden selvittäminen oli lasten tehtävä. Kalaa

saatiin joka päivä ja syötiin joka päivä. Kala keitettiin, paistettiin, tai hiillostettiin hellan päällä.

Metsämarjojen myyjä kävi huvilalla usein. Perheen äidillä oli vakituinen ”tinki” mustikoista ja metsämansikoista erään naapurikylässä asuvan diabetesta sairastavan emännän kanssa. Hän sai tällä tavoin rahaa insuliinin ostoon. Syyskesällä kerättiin sienitä, jotka suolattiin talveksi (karvalaukkuja, haapasieniä).

Varsinkin kesällä tärkeä periaate oli, että yhdessä aloitetaan ja yhdessä lopetetaan ruokailu. Lapsilla tahtoi aina olla joku leikki kesken, mutta äiti sanoi, että koska hän viitsii laittaa ruokaa, pitää myös viitsiä tulla ensi kehotuksella syömään. Ruokapöytään tullessa piti aina olla paita päällä.

Lauantai oli leivontapäivä. Huvilassa oli pärekatto, joten se piti ensin kastella. Perheellä oli paloruisku, joka kannettiin täyteen vettä (100 litraa),

sitten lapset pumppaamaan. Näin leivontapäivänä kaikilla oli työtä. Isä oli päällysmiehenä. Leivinuuni lämmitettiin isoilla noin metrin koivuhaloilla. Kun ne olivat palaneet, poistettiin hiilet pitkävartisella luudalla, jossa toinen pää oli katajasta valmistettu luuta. Sitten lennätettiin kaikki ulos – hiilet ja vesiämpärissä luuta. Tämä oli vaarallinen vaihe, mutta olihan paikalla kaksi pientä ”palokuntalaista” ruiskuineen.

Äidin leipomisen tuloksena saatiin lämmintä pullaa viikoksi ja pannupullaa saunaillaksi. Joskus joku laatikko oli jälkiuunissa kypsymässä. Isä halusi toisinaan lanttukukkoa tehtäväksi.

Näin kummitätini perheessä syötiin 1930-luvulla. Kaupunkilaisilla, joilla oli huvila, oli mahdollisuus kasvattaa erilaisia kasviksia talven varalle. Ruoka tehtiin itse, vaikka Helsingissä oli jo ilmeisesti saatavilla joitakin eineksiä.

Joka elämän kohtaan ja mutkaan – Havaintoja maailmanmenosta

Väänen kartanokoulu loistokunnossa

Riitta Mäkinen

Kesällä 2009 Väänästen sukuseura teki matkan Viroon, ja ohjelmaan kuului myös käynti Väänen kylässä ja kartanossa. Kävin siellä uudestaan tänä kesänä ja olipa nyt entistä hienompi paikka.

Taustana vuoden 2009 Väänen vierailulle oli yksi monista Väänäs-nimen alkuperä-oletuksista: nimi olisi peräisin juuri Viron Väänasta. Tätä jo ennen sotia esitettyä ajatusta kehittäli sukuseuran aktiivi Jorma Väänänen laatimalla kuvaelmuotoisen tarinan siitä, miten ensimmäinen

Väänä-mies olisi voinut 1400-luvulla kulkeutua Viipuriin ja sieltä jälkeläiset edelleen Rantasalmelle, mistä ensimmäinen kirjoihin viety Väänänen tunnetaan. Jorma Väänäsen tarina julkaistiin postuumisti Väänästen sukupuussa 10 (1988).

Vierailu Väänassa 11 vuotta sitten oli monella tavalla kiinnostava. Nähtiin vanhaa kartanokulttuuria ja sen jatkomuotoa, kartanon koulukäyttöä. Viron kartanothan kansallistettiin 1920 ja moneen sijoitettiin koulu, lastenkoti tai vastaava. Toisekseen tutustuimme kylähistoriaan, johon

Väänen kartanon sali toimii yleisenä juhla- ja konserttisalinä. Vanhat maalaukset on otettu esiin, missä ne ovat säilyneet ehjinä myöhempien kerrosten alla. Vaurioituneet pinnat taas on kunnostettu vanhan mallin mukaisiksi. – Koulun henkilökuntaan kuuluvan oppaan essuun on kirjottu Väänä möisakool - Väänen kartanokoulu. Nimi on ylpeästi kaiverrettu myös kivilaattaan koulun ovelle.

kuuluivat mm. neuvostokauden alun Siperiaan kyyditykset. Tutustuttiin myös Väänen aktiiviseen kyläyhdistykseen, joka oli kunnostanut kylätalon ja järjesti siellä hyvän kahvituksen. Puheenjohtaja esitteli toimintaa hyvällä suomen kielellä, jota hän oli harjoitellut opiskellessaan Tampereella.

Muistamme, että kartano oli periaatteessa hieno, mutta vähän kulu-neen näköinen. Ei ole enää!

Osuin paikalle elokuussa 2020 juuri sellaisena viikonloppuna, kun koulukäytössä olevia kartanoita esiteltiin yleisölle. Kartanoissa toimivat (kylä)koulut ovat perustaneet yhdistyksen, joka tukee rakennusten

kunnostamista ja varojen keruuta tar koitukseen, ulkomaita myöten. Väänassa tilaisuuteen on osattu tarttua täysimittaisesti, kuten kuvat kertovat.

Vanha kartano koulutila-na ei periaatteessa ehkä ole

Raunioitunut talli ja vaunurakennus on kunnostettu kylän ja koulun liikuntasaliksi ja kirjastoksi.

tarkoituksenmukaisin, mutta käytännössä kartanokoulut ovat ymmärtäneet profiloitua omana koulutyypinään ja tehneet upeita ratkaisuja. Väänassa esimerkiksi on vanhan tallirakennuksen seinien sisälle rakennettu liikuntasali ja samaan rakennukseen on siirretty kylän kirjasto, joka aiemmin sijaitsi kartanorakennuksen alakerrassa.

Kumpi Suomessa kyläkoulut yhtä yllpeästi voisivat kehittää jotain samantyyppistä yhteistä profiilia!

Avoimet ovet -päiviin kartanokoulut järjestävät myös näyttelyitä. Väänan ruokasalissa esiteltiin pitsitöitä, jotka oli tehty entisen kartanonrouva von Stackelbergin pitsimallikirjan mukaan.

Korona kurittanut vuonna 2020

Aino Huovinen

Koronaviruspandemia, eli COVID-19 pandemia on joulukuussa 2019 kiinalaisesta Wuhanin kaupungista alkanut pandemia. COVID-19 on määritelty Suomessa yleisvaaralliseksi tartuntataudiksi.

Maailman terveysjärjestö WHO julkisti epidemian pandemiaksi 11. maaliskuuta 2020. Viruksen arvioidaan leviävän suurimpaan osaan maailman väestöstä. 19. lokakuuta 2020 mennessä tartunta oli vahvistettu noin 40 miljoonalla ihmisellä. Viruksen aiheuttamaan sairauteen oli kuollut noin 1,1 miljoona ihmistä. Taudista oli parantunut arviolta 30 miljoonaa ihmistä.

COVID-19:n yleisimmät oireet ovat kuume, yskä, nuha, väsymys ja hengitysvaikeudet. Osalle sairastuneista kehittyy keuhkokuume, joka voi johtaa vaaralliseen äkilliseen hengitysvajaukseen. Tartunta voi aiheuttaa myös monielinvaurion, verenmyrkytykseen tai veritulpan takia kuoleman.

Vakavan koronavirusinfektion vaaraa lisäävät yli 70-vuoden ikä sekä perussairaudet, jotka merkittävästi huonontavat keuhkojen tai sydämen toimintaa tai elimistön vastustuskykyä.

Länsimaat olivat varautuneet huonosti pandemiaan. Pandemia näkyi monien maiden terveydenhuollossa potilaiden suurina määrinä ja suojatarvikkeiden ja hengityskoneiden puutteena, mikä lisäsi kuolleisuutta. Monien maiden terveydenhuolto ylikuormittui. Monet Itä-Aasian maat reagoivat pandemiaan nopeammin, koska niillä oli kokemusta SARS- ja MERS- epidemioista.

Suomessa koronaviruspandemian ensimmäisen aallon aikaan keväällä 2020 noin 7 300 sairastui ja 330 kuoli. Tehohoitoon joutui yli 220, sairaalaan noin 800. Suomi suljettiin valmiuslaila maaliskuun puolivälistä kesäkuun puoliväliin. Suojatoimet onnistuivat ja tehohoitopaikat riittivät.

COVID-19-pandemian alku näkyi maaliskuussa Suomen kauppoissa esimerkiksi hengityssuojainten, käsihuuhteen ja WC-paperin hamstraamisena. Ihmiset varastoivat myös ruokaa koteihinsa.

Pandemia ja sen torjuntatoimet aiheuttivat talouden taantumisen. Yritykset ja muut tahot lomauttivat ja ihmisiä jäi työttömiksi, kun liiketoiminta ei sujunut normaalisti. Etla arvioi erityisesti majoitus- ja

ravitsemistoiminnan kärsivän. Suomen hallitus teki toukokuussa suuren lisätalousarvion, jossa 5,5 miljardia euroa kohdennetaan COVID-19-epidemian vastaisiin tukitoimiin Suomessa.

Suomen talous supistui koronakriisinä tietojen raportointeista EU-maista vähiten. Suomi on suuryritysvaltainen ja vientipainotteinen talous. Näillä isoilla yhtiöillä on pitkät tilauskannat, jotka ovat kannatelleet Suomen talousnumeroita. Suomalaisten yritysten ja kuluttajien digivalmiudet ovat kansainvälisten vertailujen perusteella hyvät. Se auttoi monia organisaatioita siirtymään tehokkaasti etätöihin. Lisäksi Suomen talous nojaa vähemmän palveluihin ja turismiin kuin monen muun Euroopan maan talous. Suomessa koronaviruksesta kärsivät eniten matkailu- ja ravintola-ala, jotka eivät ole Suomessa erityisen suuria.

COVID-19 aiheutti sairastumisia ja kuolemia, mutta sairastumisen ja kuoleman uhkaa lisäsi myös se, että sairaalat ja potilaat peruivat kiireettömiä hoitoja. Pandemian takia säädetty rajoitukset ja paikkojen sulkeminen toi ongelmia; kun ihmiset eivät voineet juoda alkoholia ravintoloissa, sen käyttö lisääntyi kodeissa.

Ikäihmisten ja muiden riskiryhmiin kuuluvien ihmisten eristäminen ja eristäminen aiheutti näille ihmisryhmille ongelmia. Palvelujen väheneminen heikensi myös asunnotomien asemaa.

Suomi siirtyi loppukevällä hybridistrategiaan: testaa, jäljitä, eristä ja hoida. Suomi pyrkii välttämään yhteiskunnan täyttämisen sulkemista, jos tautitilanne sen sallii.

Uusia tautitapauksia löytyi Suomessa keväällä, huhtikuun alussa enimmillään noin 100 päivässä, kesä-heinäkuussa noin 10 päivässä. Testivälineistön puutteen vuoksi keväällä testattiin vain sairaalahoitoon joutuvat ja sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät, josta syystä tautitapauksia jäi keväällä toteuttamatta. Kesäkuusta alkaen testeihin kehoitettiin menemään myös lieväoireisena. Testikapasiteetti nostettiin elo-syyskuussa 20 000 testiin päivässä.

Tautitapausten määrä kasvoi huomattavasti syys-lokakuussa 2020; 100-300 uutta tapausta päivässä. Tällöin katsottiin toisen aallon käynnistyneen. Epidemia on pahentunut marraskuun alusta lähtien; 5.11.2020 mennessä Suomessa on todettu 17 119 vahvistettua tartuntaa. (30.11. 24 912 tapausta.)

Epidemia etenee eri tahdissa eri puolella maata. Alueellisilla, joko maakunnan tai yksittäisen kunnan käsittävillä, rajoituksilla hillitään epidemian leviämistä sairastuneiden eristämisen ja altistuneiden karanteenien lisäksi.

Koronaviruspandemian on arvioitu etenevän toistuvina aaltoina samoin kuin aiemmat influenssapandemiat ovat edenneet. Influenssaan

sairastumisia pystytään rajoittamaan rokotuksilla.

Uuteen koronavirukseen ei toistaiseksi ole olemassa suojaavaa tai ennaltaehkäisevää rokotetta. Virusta vastaan on kehitteillä yli 200 erilaista rokoteaihiota, joista kaksi Suomessa. Tavallisesti rokotteen kehittäminen viruksia vastaan kestää useita vuosia. Rokote voi saada myyntiluvan, kun se on osoitettu riittävän turvalliseksi ja tehokkaaksi ja valmisteen laatu on hyväksyttävä. (9.11. uutisoitiin ensi kerran yhden rokotteen lupaavasta

kehitysvaiheesta.)

Ennen rokotteen valmistumista jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Arkielämässä tartuntoja voi ehkäistä: huolehtimalla käsi- ja yskimishygienialla, välttämällä lähikontakteja muihin ihmisiin, käyttämällä kasvomaskia, jos lähikontaktia ei voi välttää sekä menemällä testiin, jos saa lieviäkin koronavirukseen sopivia oireita.

Kirjoittaja on syntynyt Väänänen ja lääkäri Lapinlahdelta.

Virkoo ja työtä ja hommoo korona-aikana

Riitta Mäkinen

Kirjailija Kalle Väänänen kirjoitti aikoinaan runon Väänästen sukuvirsi -nimisen runon, jossa hän hauskasti luetteli, kuinka kaikenlaisiin yhteiskunnan toimiin riittää Väänäsiä. Nyt voi lehdistä lukea, kuinka monin tavoin korona on koskettanut samaa sukua. Pieni googlaus tuottaa monta näkökulmaa:

Keväällä ja kesällä raportoitiin yhteiskunnan sulkemisen vaikutuksia. Tamperealainen ravintolayrittäjä **Lauri**

Väänänen joutui pitämään useamman kuukauden kiinni Heinätori-ravintolaansa. ja oli hyvin huolissaan ravintolaelinkeinon tulevaisuudesta. (Aamulehti 14.5.) Näyttelijä **Kari Väänänen** teatterikeikka Turussa, eli Samppalinnan kesäteatterin *Mielensäpahoittaja* siirrettiin kesältä 2020 seuraavaan vuoteen. (Seura 31.5.2020), joten hän pysytteli Kemijärvellä.

Kaksikin Väänästä on antanut lausuntoja erityisesti kärsineeltä matkailualalta. **Anne-Marjut Väänänen** Suomen Matkailualan Liiton

puheenjohtajana on esittänyt alan huolia, ja kuluttaja-asiamies **Katri Väänänen** on antanut neuvoja mm. valmismatkojen maksujen palauttamisista.

Korona-aika on kurittanut myös rekrytointialaa kovalla kädellä. Mutta Helsingissä toimivan Busineslike-yrityksen toimitusjohtaja **Paula Väänänen** uskoo valoisaan tulevaisuuteen. ”Rekrytointiala on kuin ilmapuntari, se reagoi ennakoivasti laskuun sekä nousuun”, hän totesi AlmaMedia Tietopalveluiden haastattelussa (ei päiväystä).

Joensuulainen **Miikka Väänänen** pestattiin vuoden alussa, vastavalmistuneena juristina (ja ennestään ekonomina) sukulaisten omistaman mm. rakennusallalla toimivan Master Yhtiöiden toimitusjohtajaksi. Pian isivät korona-ajan haasteet. Miikka ei kuitenkaan kokenut työtä erityisen painaiseksi; poikkeusoloissa ympäristön odotuksetkin ovat pienemmät. (Verkkomedia Y-Studio 18.6.)

Kesällä kerrottiin myös positiivisia uutisia, mm. koronatukien aikaan saamista pinnalla pysymisistä. Sonkajärveläinen korutaiteilija **Anna-Leena Väänänen** kertoi, että kun ihmisillä oli aikaa, moni halusi toteuttaa unelmansa uniikkikorusta, ja hänellä oli tilaustöitä enemmän kuin koskaan. Mutta muu yrityksen myynti hiipui. Muotoiluakatemia säätiön apuraha koitui pelastukseksi, jolla hän on kehittänyt verkkokauppaa. (luovaveto.savonia.fi 11.8.).

Verkkokauppa on myös Kontio-

lahden Lehmolla asuvan **Mika Väänäsen** uusi aluevaltaus. Pitkään harkittuaan hän innostui ostamaan puutarhatarvikkeiden verkkokaupan. Lauri-veli tuli vähemmistöosakkaaksi. Mika Väänäsen varsinainen työmaa on vielä toisaalla, mutta hän haaveilee, että Kotipihaan.fi -verkkokaupasta tulisi päätyö. Myynnissä on esimerkiksi aitaauksia, leikkimökkejä ja terassilämmittimiä. Korona-aika lisäsi kysyntää, mutta aiheutti myös sen, että jotkut tuotteet, kuten trampoliinit jo loppuivat valmistajalta. Tuupovaaralaistautainen Väänänen kertoo ottavansa mielellään myyntiin myös lähiseudun tuotteita, jos vaan tarjotaan. (Karjalainen 1.11.)

Korona pysäytti maaliskuussa äkillisesti myös joukkueurheilun ja turnaukset. Otteluiden ollessa ”jäähyllä”, HIFK muisti ystäviään haastattelu-podcasteilla, joista yhden tähtenä oli nuori jääkiekkoilija **Miro Väänänen**. Joensuulaismies on siirtynyt ammatilaiseksi HIFK:n leipiin Helsinkiin, mutta toukokuinen haastattelu tehtiin puhelimitse kotikaupungista. (hifk.fi, Karanteenipäiväkirjat 11, 29.5.2020.)

Lentopalloseura Vantaa Ducks'in kotisivut kertovat passaristaan **Joonna Väänäsestä**, jolle Mestaruusliigan kauden katkeaminen kuin seinään oli pienoinen shokki. Onneksi korona ei pahemmin haitannut kaverin treenaimista, sillä veljien kanssa hän oli rakentanut hyvän kotipunttisalin.

Syksyn tullen lähti leviämään covid 19:n toinen aalto. Lapin

Mika Väänäsen pihatarvikkeiden verkkokauppa sai korona-aikana hyvän alun.

sairaanhoidopiiriin infektiolääkäri **Antti Väänänen** sai antaa useamman lausunnon Rovaniemen epidemioista varsinkin syyskuussa. (Esim. Yle 11., 14, ja 18.9.). Porin prikaatin esikuntapäällikö everstiluutnantti **Ari-Pekka Väänänen** antoi lausunton ja Niinisalon varuskunnan tartunnan johdosta. (Satakunnan kansa 8.9.)

Monenlaisia helpotuksia yrityselämälle on yritetty. Kuopiossa luvattiin, että kaupungin virkamies **Hannu Väänänen** antaa lisätietoja vuokrien siirtämisestä. Mikkelissä päätettiin, että keskustassa saa määräajan pysäköidä ilmaiseksi tunnin verran. Kun tuli aika päättää jatkosta kunnallispoliitikko **Jaakko Väänänen** esitti,

että poikkeustilanne lopetettaisiin tai vaihtoehtoisesti etsittäisiin tulonmenetystä vastaava 75.000 euron säästö. Lautakunta päätti lopettaa ilmaisajan. (Länsi-Savo 17.11.)

Nämä olivat näytteitä mediaosumista sanoilla korona + Väänänen. Jokaisella meillä on omat tarinamme. Joka tapauksessa osumat vahvistavat Kalle Väänäsen toteaman:

Jos mittee mualima tarvihtoo vuan virkoo ja työtä ja hommoo, ei tekijamiehistä puutetta oo, ja ne kaekki on sukuammu ommoo.

Myös korona-aikana!

Keppiä vai porkkanaa?

Meeri Piipari

Valmistuinkin kesäkuussa 2020 kasvatustieteen maisteriksi Turun yliopistosta. Sain Väänästen sukuseuralta stipendin pro gradu -tutkielmani rahoittamiseen. Opinnäytetyössäni tutkin eduskuntavaaleissa 2019 valittujen kansanedustajien kura ja parempaa peruskoulua koskevia käsityksiä.

Alkukeväästä 2019 havahduin lähestyviin eduskuntavaaleihin. Ehdokasvalintani ei ollut vielä selvillä, joten päädyin miljoonien muiden äänestysikäisten suomalaisten tavoin käyttämään vaalikonetta. Vastatessani Helsingin Sanomien vaalikoneeseen huomioni kiinnittyi erityisesti yhteen kysymykseen. Väittämä kuului: ”Koululaisia kohdellaan kouluissa liian leppäisesti. Tiukempi kuri tekisi kouluista parempia.”

Olin aiemmin syksyllä lukenut Ylen lukijakunnalleen toteuttaman kyselytutkimuksen tuloksista, joiden mukaan peräti kolme neljästä vastaajasta toivoi kouluihin kovempaa kuria. Tulevana erityisopettajana muistan hämmästellesseni tuloksia ja mietti-neeni, mitä tiukempi kuri tarkoittaisi käytännössä. Aikani vertailtuani

Meeri Piipari on kotoisin Helsingistä, asuu Turussa ja työskentelee tällä hetkellä erityisopettajana Turun Aunelan ja Kähärin peruskouluissa. Hän sai sukuseuran stipendin 2018.

ehdokkaiden vaalikonevastauksia, oivalsin, että aiheesta voisi tehdä tutkimuksen.

Koulukurista työrauhan tavoitteluun Suomalaisen koulukasvatuksen historiassa ankarasta koulukurista ja opettajan ehdottomasta auktoriteetista on siirrytty kuluneen vuosisadan aikana työrauhan tavoitteluun. Kyse on

ollut paitsi diskursiivisesta käänteestä myös muutoksista kasvatuskäsityksissä ja vallan oikeutusperusteissa. Työrauhan vaaliminen ilmentää aiempaa myönteisempää ja oppilaslähtöisempää kasvatusotetta sekä oppilaan oikeuksia painottavaa ajattelua. Tosin 2000-luvun koulukeskustelussa on alettu esittää vihjauksia siitä, että oppilaat alkavat olla jo liiankin tietoisia omista oikeuksistaan.

Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkielman kohdejoukoksi valitsin eduskuntavaaleissa 2019 valitut kansanedustajat (n = 192). Kiehtovaa oli minusta se, että tutkimuksessani selvitetävistä näkemyksistä, mielipiteistä ja käsityksistä oli tullut koko Suomen kansaa edustavia näkemyksiä. Tutkimuksen tavoitteeksi muodostui kuvata ja selvittää kansanedustajien käsityksiä kurista fenomenografisella lähestymistavalla. Käsitysten laadullisen variaation lisäksi halusin edelleen selvittää, selittääkö esimerkiksi

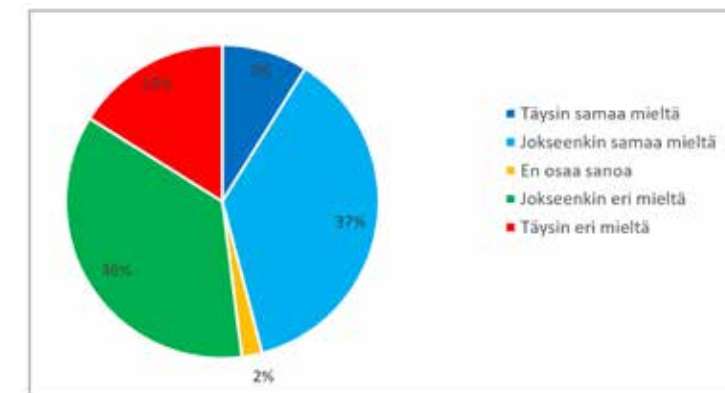
ikä tai puoluekanta kuriin asennoitumista. Näin ollen tutkimuksessa yhdistyivät laadullinen ja määrällinen tutkimusote.

Naiset, ruotsikieliset ja liberaalit koulukuriin kielteisimmän suhtautuvina

Tutkimustulosten perusteella reilu puolet kansanedustajista vastusti (n = 100, 52,1 %) ja miltein puolet puolsi (n = 88, 45,8 %) väittämää, jonka mukaan tiukempi kuri tekisi kouluista nykyistä parempia (kuvio 1).

Tarkastellessa suhtautumista selittäviä tekijöitä ilmeni, että naiset suhtautuivat väittämään, eli koulukurin tiukentamiseen miehiä kielteisemmin. Toinen tilastollisesti merkitsevä tekijä oli äidinkieli, sillä ruotsia äidinkielenään puhuvista kansanedustajista huomattavasti suurempi osa vastusti väittämää.

Puolueita tarkasteltaessa ilmeni puolueiden välillä selkeitä eroja väittämään asennoitumisessa (kuvio 2).

Kuvio 1. Kansanedustajien vastausten jakautuminen (%) koulukurin tiukentamista koskevassa väittämässä

Puolueiden järjestys alkaen myönteisimmin kuriin suhtautuvasta on seuraava: PS, KD, Kesk., Kok., SDP, RKP, Vas. ja Vihr.

Hyvä, paha kuri

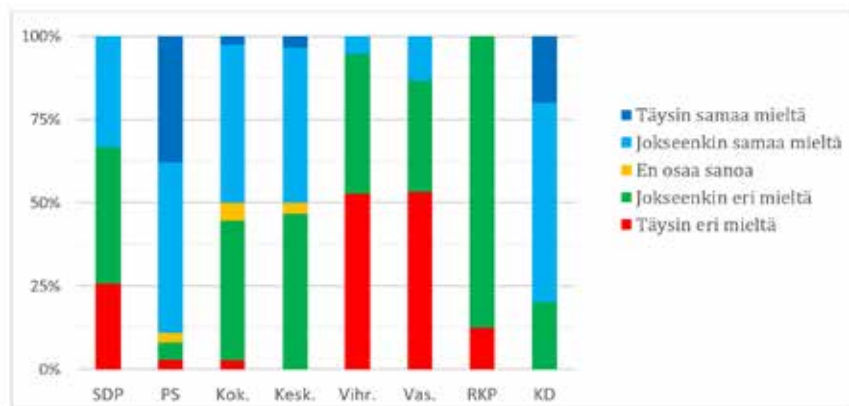
Laadullisessa aineistoanalyysissä erilaisten kuriin liitettyjen käsitysten ja merkitysten erot osoittautuivat suuriksi. Kuriin myönteisesti suhtautuvat pitävät kuria kasvatustyön perustana. Kurin tiukentaminen tarkoittaisi käytännössä koulun sääntöjen ja käytänteiden tiukentamista, kurinpito- ja turvaamiskeinojen laajentamista sekä opettajan auktoriteetin vahvistamista. Lisäkuri vastustavien näkemys oli hyvin toisenlainen. Kielteisissä kurikäsityksissä kova kuri rinnastettiin muun muassa käskytykseen, ankariin rangaistuksiin ja väkivallan käyttöön. Kurin sijaan ratkaisu nähtiin lisäresursseissa; resursseja esitettiin lisättäväksi koulunkäynnin ja oppimisen tukeen, kouluhenkilöstön määrään, osaamiseen ja jaksamisen tukemiseen, sekä luokka- ja ryhmäkokojen pienentämiseen.

Karkeasti tulokittuna tutkimuksen tulosten perusteella vaikuttaa siltä, että liberaalit suhtautuvat kuriin kielteisesti ja vastustavat koulukurin tiukentamista,

kun taas konservatiivisia arvoja edustavien puolueiden ehdokkaat kannattavat koulukuria tiukentavia toimenpiteitä.

Politiikka, kasvatus

Koulu on viimeisten vuosikymmenten aikana muuttunut valtavasti. Erityisen paljon ovat muuttuneet rangaistusmenetelmiä, kuria, järjestystä ja lapsen etua koskevat käsitykset. Jatkotutkimuksessa koulukurin perustaa, arvoja, asenteita ja normeja olisi mielenkiintoista selvittää entistä laajemmin. Minulle kulunut tutkimustaival oli varsin antoisa. Prosessi haastoi minua pohtimaan omaa opettajuuttani sekä arvioimaan aikaisempia käsityksiä. Ehkä suurimpana oivalluksena on aikamme suurimpien kasvatusklassikkojen tapaan seuraava: yhteiskuntaa uudistetaan politiikan avulla ulkoisesti, mutta kasvatuksen avulla sisäisesti. Matkani (oman työn) tutkijana ei siis suinkaan pääty tähän. Lämmin kiitos Väänästen sukuseuralle tutkimustyöni tukemisesta!

Kuvio 2. Puolueiden välinen ja sisäinen vaihtelu (%) koulukurin tiukentamista koskevassa väittämässä

Kuj jäseniä yhteisen perheen – Sukuseuran nuorta polvea

Eläinlääketiedettä Tartossa – ja kotona

Emma Valtola

Syksyllä 2019 minulla, kuopiolais-tytöllä, jatkuivat jo kolmannen vuoden eläinlääketieteen opinnot Tartossa. Kolmannen vuoden kursseihin kuuluu muun muassa farmakologiaa, endokrinologiaa, patomorfologiaa, infektioaudit, keinosiemennystä, kirurgiaa, parasitologiaa ja eri eläinten kliinistä diagnostiikkaa. Lukuvuodet tuntuvat hujautuvan joka vuosi nopeammin ja nytkin joulutuli jo ennen kuin huomasikaan. Syyslukukauden kohokohtia olivat ehdottomasti hevosten ja lehmien kliinisten tutkimuksien tekeminen, verinäytteenottoineen ja rektaalitutkimuksineen. Opiskeluiden ohessa ehdin harrastamaan myös koirieni kanssa. Syksyllä osallistuin mekin ainejärjestömme järjestämiin leikkimielisiin rallytoko-kisoihin.

Joululomalta palattuamme Tarttoon helmikuun alussa ehdimme olemaan yliopistolla vain puolitoista kuukautta, kunnes Viron koulut ja yliopistot suljettiin levinneen koronaviruspandemian vuoksi. Kun vasta yliopisto oli ilmoittanut laittavansa ovet kiinni keväältä, oli seuraava jännitettävä asia pääsevätkö suomalaiset opiskelijat takaisin Suomeen ennen rajojen sulkemista. Ehdin lopulta Suomeen

Keinosiemennysharjoittelua yliopiston maitokarjatilalla.

samana päivänä, kun tieto rajojen sulkemisesta tuli.

Loppu kevätlukukausi olikin täysin erilainen, kun oli osattu odottaa. Opiskelu koostui pääosin itseopiskelusta mutta myös pakollisista etäluennoista. Lomailuksi kevätlukukausi ei missään nimessä mennyt, sillä opettajat ilmeisesti pelkäsivät, että emme muista opiskella ja hukuttivat meidät

*Lolan kanssa voitimme sarjamme aineyhdistyksen rallytoko-
kilpailussa. Siinä koira ja ohjaaja kiertävät yhdessä tehtäväradan.*

lukemattomiin palautettaviin tehtäviin. Myös ei niin kivat suulliset tentit järjestettiin etänä Skypen välityksellä ja kirjallisia tenttejäkin valvottiin nettikameroiden kautta. Onneksemme saimme kuitenkin lähes kaikki suunnitellut kurssit ja tentit pakettiin kevään aikana.

Kesän olin töissä ja harjoittelussa klinikkaeläinhoitajan roolissa Kuopion Omaeläinsairaalassa. Kesä oli todella antoisa ja opetti paljon. Ja kuten monesti sanotaan nälkä kasvaa syödessä, ja motivaatio oppia lisää vain kasvoi kesän aikana.

Elokuussa palasin takaisin

Tarttoon liki puolen vuoden tauon jälkeen. Vuosikurssimme palasi jo viikkoa muita aiemmin korvaamaan keväältä peruttuja praksoja. Viikko kului lehmien keinosiemennyksiä ja eläinten ruumiinavauksia harjoitellen ja päättyi vielä viimeisiin tentteihin. Syyskuun alusta jatkoimme neljännele vuosikurssille. Luentoja on pidetty osin etänä, mutta käytännön harjoitukset tavalliseen tapaan. Toivottavasti näin voidaan jatkaa koko lukukausi.

Suuri kiitos Väänästen Sukuseuralle saamastani stipendistä, minkä avulla pystyin rahoittamaan vuoden opintojani.

Kaet toisistaan niin ne tykkee - Sukuseura kokoontuu yhteen

Vuosi- ja sukokokous sekä sukujuhla Lahdessa

Kuvat: Maikki Kantola, Pentti Väänänen

Pandemian johdosta 4.4.2020 Siilinjärvelle kutsuttu vuosikokous ja 1.-2.8.2020 Mikkeliin valmisteltu sukujuhla sekä 18. sukokokous siirrettiin pidettäväksi 7.11.2020 Lahdessa, tosin lyhennetyssä muodossa. Kokoukset pystyttiin järjestämään viranomaisten antamia turvallisuuksmääräyksiä noudattaen. Kokouspaikalle Lahden upseerikerholle uskaltautui vain 42 henkeä, kun kolme vuotta aiemmin Tahkola oli lähes 250 henkeä.

Sääntömääräisen vuosikokouksen jälkeen sukututkimustoimikunnan puheenjohtaja kunniajäsenemme Pertti Väänänen esitteli sukututkimuksen tilannetta. Väänäsiä on tutkittu 90 vuotta, ensimmäisenä, jo ennen sukuseuran perustamista tutkimusta viritteli lehtori Jorma Väänänen. Tähän mennessä on eritelty 40 eri sukuhaaraa, valmistunut useita sukukirjoja ja tekeillä on useampia uusia.

Sukukirjan teosta kertoivat Kalevi Väänänen (Pohjois-Karjala, ilm. 2012), Marja-Leena Ketola (Kurolanlahti) ja

Kokous oli suunniteltu varotoimet huomioiden, esimerkiksi paikat oli valmiiksi määrätty turvaetäisyyksin. Kaikille oli varattu kaksi maskia.

Korona-ajan sukutapaamisessa seurustelu jäi vähälle, mutta vähän kuulumisia päästiin vaihtamaan lounaan ja kahvin yhteydessä.

Varaesimies Eeva-Riitta Piispanen.

Esimies Pentti Väänänen avasi tilaisuuden.

Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi Matti Ketola, joka myös kertoi historiasta Kurolanlahden näkökulmasta.

Marja-Leena Ketola kertomassa Kurolanlahden sukukirjan teosta.

Sukuseuran sihteerinä jatkaa Jukka Väänänen (oik.). Hänen Kalevi-isänsä (vas.) hoiti tehtävää 1984–1991.

Pertti Väänänen kokoama sukukartta on niin laaja, että sitä oli vaihea saada mahtumaan esille.

Outi Pyymäki (Räimä-Limalahti).

Tässä yhteydessä Pertti Väänänen siirsi sukututkimustoimikunnan puheenjohtajuuden Kalervo Väänäsen vastuulle.

Sitten kokousväki jätti maskinsa syrjään ja nautti hyvän noutolounaan.

Lounaan jälkeen puettiin uudet maskit ja esimies Pentti Väänänen toivotti paikalla olijat ja videon välityksellä tilaisuutta seuraavat tervetulleeksi sukujuhlaan. Vuosikokoushan pidetään joka vuosi, mutta sukujuhla ja -kokous vain joka kolmas.

Kenttäpiispa Pekka Särkiö piti hartauden ja lähetti seppelpartiot, toisen Lahden sankarihaudoille ja toisen kunniajäsenemme Kalle Väänäsen haudalle.

Professori Kalervo Väänänen piti juhlapuheen, rohkaisten maapallon elämän varjeluun. Edesmenneen kunniajäsenemme majuri evp Kalle Väänäsen tytär Johanna Väänänen kertoi isästään ja lapsuudestaan kasarmialueella. Riitta Mäkinen muisteli viikko aikaisemmin haudattua äitiään kunniajäsentämme ministeri Marjatta Väänästä.

Karin Nissinen Suomen Sukututkimusseurasta luovutti kunniajäsenellemme Pertti Väänäselle Suomalaisen Sukututkimuksen ansiomitalin. Sukuseurojen Keskusliiton kultaisen ansiomitalin saivat hallituksen jäsenet Outi Pyymäki ja Aki Väänänen sekä pronssien

ansiomitalin Jukka Väänänen ja Maria Väänänen.

Sukututkijastipendit luovutettiin Pertti Väänäselle, Reetta Väänäselle, Marja-Leena ja Matti Ketolalle sekä lähetetään Lea Väänäselle.

Sukukokous kutsui sukuseuran 14. kunniajäseneksi teollisuusneuvos Heikki Väänäsen Kuopiosta.

Sukuseuran esimiehenä jatkaa Pentti Väänänen ja varaesimiehenä Eeva-Riitta Piispanen Helsingistä. Hallitukseen valittiin Sinikka Aaltonen Helsingistä, Kalervo Väänänen Turusta, Heini Kapanen Järvenpäästä, Jukka Väänänen Lempäälästä, Outi Pyymäki Tampereelta, Aki Väänänen Kuopiosta ja Tuula Anttila Oulusta sekä uusina jäseninä Riitta Mäkinen Lempäälästä ja Jari A. Väänänen Kuopiosta.

Sukujuhlan puheet ovat seuraavilla sivuilla.

Pertti Väänänen sai Suomen Sukututkimusseuran ansiomitalin.

Muistettiin myös vuoden varrella pyöreitä täyttäneitä, kuten 50-vuotiasta hallituksen jäsentä Heini Kapasta.

Sukuseurojen Keskusliiton mitaleja saivat mm. Outi Pyymäki ja Jukka Wäänänen

Hallituksen jättäviä Martti Väänästä ja Heikki Väänästä puolisoineen kiitettiin kukin ja Näkymättömän Viänänen alkuperäispiirroksin.

Seuran sukututkimusstipendin sai mm. Reetta Väänänen.

Pekka Särkiö: Kokoushartaus

Hyvät ystävät, Väänäsen suvun edustajat. Sukusiteet ovat vahvoja ja yhteinen sukutausta yhdistää meitä. Siitä todistaa tämä päivä, kun te olette tulleet yhteen tänne Lahden Upseerikerholle ja vielä lukuisa joukko sukulaisia seuraa tätä kokousta etänä.

Tätä aikaamme voisi kuvata yltiöyksilöllisyyden ajaksi, jolloin yhä useammat arvioivat asioita vain omasta itsestä käsin ja jättävät huomiotta se yhteisön, jossa elämme. Tästä seuraa jännitteitä eri ihmisryhmien välillä ja lopulta irrallisuutta sekä yksinäisyyttä. Tämä paljastaa sen, että ihmisellä on syvä tarve kuulua johonkin.

Mielestäni on ymmärrettävää, että juuri tänä aikana monet ovat heränneet etsimään omia sukujuuriaan ja arvostamaan sukuyhteyttä. Emme olekaan yksin. Meitä onkin monia, jotka jaamme saman taustan ja samat arvot.

Muistamme tänään suvun edesmenneitä jäseniä, sotaveteraani Kalle Väänästä ja ministeri Marjatta Väänästä. Kallen hautajaisia vietimme 16. huhtikuuta Hollolan kirkossa. Nyt saamme yhdessä kiittää siitä, mitä he merkitsivät meille.

Hyvät ystävät. Vietimme viikko sitten pyhäinpäivää. Sen vietolla on Suomessa syvät juuret ja tapa käydä silloin haudoilla on edelleen syvässä. Edes Amerikasta rantautunut kaupallinen Halloween ei ole sivuuttanut pyhäinpäivää, jota vielä 1950-luvulla kutsuttiin virallisesti Pyhäinmiesten päiväksi. Siinä yhdistyy oikeastaan kaksi eri päivää, nimittäin uskonsa vuoksi kuolleiden marttyyrien eli veritodistajien muistopäivä ja toiseksi kaikkien poisnukkuneiden rakkaimpiemme muistopäivä.

Pyhäinpäivän nimi saattaa viedä

ajatukset poisnukkuneiden ihmisten pyhyteen, heidän hyviin tekoihinsa. Se herättää kysymyksen ja ajatuksen, olemmeko me itse onnistuneet olemaan pyhiä ja onko meillekin varattuna sama Jumalan taivas, kuin edellä kulkeneille pyhille?

Meille kristityille pyhyys ei ole omaa pyhyttämme, vaan lahjaksi saatua Jumalan pyhyttä. Hän tekee meidät kelpaaviksi armonsa tähden ja ottaa meidät luokseen uskon kautta Hänen poikaansa Jeesukseen.

Pyhäinpäivän tekstissä Jesajan kirjasta sanotaan: ”Herra on sinun ikuinen valosi ja sinun Jumalasi on sinun kirkkautesi. Sinun aurinkosi ei enää laske eikä kuu katoa, sillä Herra on sinun ainaisena valonasi. Sinun murhe-päiviesi luku on täyttynyt. Vanhurskaita ovat silloin kaikki kansasi jäsenet, maa on oleva iäti heidän.” (Jes 60:18-21).

Näin Jumalan armo valaisee meidän matkamme, eikä kuoleman varjon laakso ole pimeä. Hän on meidän kanssamme, emmekä pelkää mitään pahaa.

Puheensa lopuksi kenttäpiispa lähetti seppelpartion: Johanna Väänänen vei kukkatervehdyksen Kalle-isänsä haudalle Hollolaan ja kunniajäsen Kalevi Väänänen Lahden sankarihautausmaalle.

Kalervo Väänänen: Juhlapuhe

Viime aikoina itseäni on askarruttanut enenevässä määrin filosofi Hegelin toteamus ”Vasta illan hämärtyessä aloittaa Minervan pöllö lentonsa”. Tällä hän ymmärtääkseni tarkoitti sitä, että yleensä ymmärrämme yhteiskunnissa meneillään olevat muutokset vasta niiden ollessa jo pitkälle edenneitä.

Uskon, että tämä toteamus pätee erittäin hyvin myös koko planeettaamme koskeviin meneillään oleviin ihmisen aiheuttamiin muutoksiin. Olemme ihmiskuntana eläneet pitkään silmät suljettuina sille tosiasialle, että toimintamme kuormittaa luontoa kohtuuttomasti. Toivottavasti Minervan pöllö ei ole aloittanut lentoaan liian myöhään ja ymmärryksemme lisääntyy riittävän nopeasti, jotta voimme estää elinympäristömme tuhoutumisen ja siirtää sen elinkelpoisena tuleville sukupolville.

Tarkastelen nyt muutaman yksinkertaisen parametrin avulla sitä, mitä maapallolla on tapahtunut sukuseuramme ja oman olemassaoloni aikana.

Kun Väänästen sukuseura perustettiin 1937 maapallolla eli 2,3 miljardia ihmistä. Hiiltä oli ilmassa 280 miljoonasosaa ja maapallon maapinta-alasta koskemattonta luontoa oli noin 2/3. Tämän kirjoittajan syntyessä 1952 maapallon väkiluku oli kasvanut noin 300 miljoonalla ja hiilen pitoisuus oli jo 310 miljoonasosaa. Koskemattomana pidetty maa-ala oli puolestaan vähentynyt parilla prosentilla. Tämä huolimatta siitä, että toinen maailmansota oli myös ennen näkemättömän suuri ympäristökatastrofi.

Lasteni syntyessä 1970-luvun lopulla väestö oli kasvanut jo lähes viiteen miljardiin, hiilen pitoisuus ilmassa oli jatkanut

kasvuun ollen silloin jo 335 miljoonasosaa ja koskematon maa-alue oli supistunut jo noin 55 %. Lastenlasteni syntyessä tilanne oli merkittävästi edelleen huonontunut. Väestöä oli jo runsas 7 miljardia ja ilman hiilipitoisuus oli noussut lähelle 400 miljoonasosaa. Koskemattoman luonnon pinta-ala oli painunut alle 40 prosentin. Tämän vuoden luvuissa näkyy hienoinen väestön kasvun väheneminen mutta niin iaman hiilenpitoisuuden nousu kuin koskemattoman luontoalan väheneminen ovat edelleen nopeutuneet.

Sukuseuramme toiminnan aikana maapallon väkiluku on kasvanut noin kolminkertaiseksi ja koskemattoman luonnon maa-ala vähentynyt puoleen. Ilman hiilipitoisuus on lähes kaksinkertaistunut ja sen mukana maapallon pinnan lämpötila kääntynyt huolestuttavaan kasvuun. Ehkä kaikkein dramaattisin muutos on tapahtunut merissä. Siellä ylikalastus, ilman hiilidioksin pitoisuuden lisääntymiseen liittyvä merten happamoituminen ja rannikko vesien kemikaalikuorma ja rehevöityminen ovat johtaneet eliöstön vähenemiseen ja isojen alueiden muuttumiseen elinkelpottomiksi niissä asuneille lajeille.

Merten tilasta meillä on hyvä esimerkki huonosta tilanteesta Itämerellä. Euroopan suurin eloton autioma on tällä hetkellä Gotlannin itäpuolen merialueen pohjassa. Oman Saaristomeremme rehevöityminen maalta mereen valuvien ravinnevirtojen vuoksi pahenee vuosi vuodelta.

On selvää, että kasvava väestö on tarvinnut lisääntyvässä määrin tuottavaa maatalousmaata. Kasvanut teollisten tarvikkeiden tuotanto ja maapallon vauraan väestönosan omaksumat luontoa

Professori Kalervo Väänänen

kuluttavat elintavat ovat ilmaston lämpenemisen ohella johtaneet merkittävään luonnon biodiversiteetin vähenemiseen. Uskon, että hallitsematon maapallon biodiversiteetin supistuminen on suurempi uhka ihmislaajille kuin mikään muu meillä oleva muutos. Biodiversiteetin väheneminen on kuin suomaan kyöpälo. Emme välttämättä huomaa sitä, ennen kuin puut alkavat kaatuilla ja lumi sulaa paloalueen päältä.

Edellä esittämäni synkkä tilannekuva ei kuitenkaan ole toivoton, mutta kiireellisiä toimenpiteitä vaativa se on. Meidän on välttämättä ja nopeasti lisättävä ei fossiilisen energian tuottoa, jotta saamme maapallon lämpötilan pidettyä elämälle siedettävissä rajoissa. Teknologia tähän on pääosin jo olemassa. Kyse on puhtaan teknologian riittävän nopeasta käyttöönotosta, joka puolestaan riippuu lähinnä poliittisesta tahdosta.

Toinen suuri asia on lajikadon pysäyttäminen. Siinä voidaan nopeina ensiapuluonteisina toimina käyttää riittävän suuria merellä ja maa-alueilla olevia suojelualueita ja edellä mainittua lämpötilan nousun nopeaa rajoittamista. Isoin asia on kuitenkin maan käytön pitkän ajan muutokset. Meidän on pystyttävä tuottamaan suurempi määrä ruokaa vielä väistämättä

kasvavalle väestölle aikaisempaa pienemmällä maa-alueella ja vähäisemmällä torjunta-aineiden ja lannoitteiden määrällä. Tähänkin on kuitenkin olemassa jo runsaasti erilaisia mahdollisuuksia ja aktiivinen tutkimus tuottaa koko ajan uusia ratkaisuja.

Meillä ei siis ole mitään syytä vaipua toivottomuuteen vaan ponnistaa voimamme muutoksen aikaan saamiseen. Uskon, että olemme huomanneet Minervan pöllön jo aloittaneen lentonsa ja paljastaneen meille muutoksen välttämättömyyden – mutta ei yhtään liian aikaisin.

Mitä me sukuseurana voisimme tehdä Minervan pöllön viestin vahvistamiseksi? Jätän tämän viisaaseen harkintaanne. Keskustelun avaamiseksi ehdotan, että harkitsisimme sukuseuran oman luontopalkinnon perustamista, esimerkiksi alakoulujen ensimmäisille tai toisille luokille vaikka ideakilpailun merkeissä. Samalla voisimme kunnioittaa luonnontiedon opettajan Betty Väänäsen muistoa. Hän oli aikanaan Kuopion Luonnon Ystävien Seuran perustajajäsen ja mesenaatti sekä aktiivinen sukuseuran toimija sen alkuvaiheissa.

Toivotan lopuksi kaikille teille hyvää ja turvallista loppuvuotta tämän merkittävän vuoden päätteeksi.

Johanna Väänänen: Muistelmaa upseeriperheen elämästä Oulun aikana

Sukupuuhan on Johanna Väänänen pidemmästä esityksestä poimittu edesmenneen kunniajäsenen Kalle Väänänen perheen Oulun aikaa koskeva osuus pienellä johdannolla.

Hyrylän varuskunta oli Kallen perheen kotipaikkana 10 vuotta. Hyrylässä Kalle toimi ensin Helsingin Ilmatorjuntarykmentin Tutkapatterin Päälikköinä ja myöhemmin Ilmatorjuntakoulun Huoltopäälikköinä. Vuonna 1955 syntyi esikoispoika Antti, vuonna -58 Katriina ja Johanna v. -65. Vuonna 1967 kapteeni Väänänen perheineen sai siirron Ouluun, Intiön varuskuntaan..

Kalle aloitti Pohjois-Suomen Sotilasläänin Esikunnan Kuljetustoimiston päälikköinä. Tehtävä oli hänelle mieluinen, olihan hän tunnetusti innokas automies. Hänet ylennettiin majuriksi vuonna 1968. Myös äitimme Eva aloitti työt, hän Oulun kaupunginkirjastossa, ensin Hintan sivukirjastossa ja myöhemmin Oulun pääkirjastossa, Ainolassa. Nykyisin siellä toimii Pohjois-Pohjanmaan museo.

Siispä asetuimme Intiön varuskuntaan, rautatien varrelle, varsin tilavaan ja avaraan puutaloon, joka nykyisin kuuluu puukasarmialueen säilytettäviin kohteisiin. Varuskunta-alue oli iso omine kasarminkauppoineen,

elokuvateattereineen, lastentarhoineen ja urheilukenttineen. Kesät oli kuumia ja varuskunnan tuoreen asfaltin piki poltti varpaitten alla.

Talvet olivat oikeita talvia. Varuskunnan lapsilla oli hiihtokilpailuja, talviriehoja ja jouluisia Tiernapokaesityksiä. Muistan hyvin yhden joulujuhlan Intiön Upseerikerholla: Olin 5-vuotias ja esiinnyin lumihuutaleena! Jostain perintökätköistään oli Äiti-Eva löytänyt, ihan kuin loihtinut (!!!) maailman ihanimman ohuen ja kevyen Lumihuutale-harsomekon (joka tosin nykyisenä Disneyn Frozen -animaatio aikana, olisi lievästi sanottuna...vaatimaton!) Minulle se oli maailmankaikkeuden ihastuttavin Huutaleasu. Muistan, kuinka leijailin muitten, mielestäni ei yhtään niin ihanien lumihuutaleitten kanssa Upseerikerhon parketilla. Esityksen jälkeen Lumihuutaleille tarjottiin kenraalin pöydässä keltaista Jaffaa!...ja vielä jalkalasisia!! Ahhh - se oli Ihanaa!!!

Kalle oli aina menossa ja varmastiikin nautti uudesta liikkuvasta komentuksestaan jatkuvilla retkillään ympäri Pohjois-Suomen. Hän oli myös lukuisten järjestöjen ”superaktiivi”, ja laulaja. Voi sanoa, että Kalle ja kuorolauluharrastuksensa olivat samanikäisiä.

Ja metsämies, kalamies... Kaikkea tätä Kalle oli. Muistan kuinka Intiön

Kuvaaja: Riitta Mäkinen

Johanna Väänänen (vas.) kuulumisten vaihdossa Sinikka Aaltosen kanssa.

kotimme ullakkoportaikossa roikkui koukuissa jos jonkinmoista metsän-eläintä ja riistaa nylkemistä ja jatkokäsittelyä odottamassa.

Varuskunta oli tuttu ja turvallinen, kuin suuri suku. Tunnettiin ja tehtiin yhdessä, elämä oli onnellista, hyvää.

Vuonna -70 sain pikkusiskon, Lotta. Lotta oli kaikkien silmäterä ja olin onnellinen pikkusiskostani.

Ennen oppivelvollisuuteni alkua olin varuskunnan lastentarhassa sekä useammassa perheessä päivähoitossa: yksi hoitopaikkani oli vääpeli Kilpelänaho ja Vappu-vaimonsa koti. Vääpeli Kilpelänaho tuli aina ruokautunnilla kotiin. Hänellä oli aina yllään tuolloinen armeijan kiiltäväpintainen keinokuituinen tiukka kauluspaita solmioineen ja asetakkeineen. Vääpeli Kilpelänaho löysäsi solmiotaan, istahti suureen nojatuoliinsa syömään vaimonsa Vapun valmistamaa

hernerokkaa. Hän laittoi siihen aina sinappia. Me lapset vilistimme nojatuolin ympärillä ja köytimme hänet kylpytakin froteevyöllä tuoliinsa. Vääpeli Kilpelänaho ei ollut koskaan vihainen, ei koskaan suuttunut. Se oli kummallista - ja Hauskaa!!

Oulun puukasarmilta löysin myös ensimmäisen todellisen ystävän, Kantolan Maijan. Maija oli naapurin Kirstin ja kapteeni Aimo Kantolan tytär. Koska Aimo oli jo eläkkeellä isäksi tullessaan, oli hänellä myös aikaa ja mahdollisuus laittaa meidät tytöt ”ruotuun” kun sen katsoi tarpeelliseksi, – ja aika usein Aimo katsoi.

Kouluni aloitin silloisessa Oulun Opettajainvalmistuslaitoksessa OVL:ssä, Aili Heikkisen johdolla vuonna 1971. Olin toisella luokalla, kun isä-Kalle sai siirron Lahteen, Henalan varuskuntaan Moottorikoulun johtajaksi. Niin päättyi Oulun aika.

Kalevi Väänänen: Kunniajäsenen tervehdys

Arvoisa sukuseuramme esimies, läsnäolijat sekä kaikki sukuseuramme jäsenet ja perheet.

Olemme täällä Lahdessa kunnioittaneen kahden ansioituneen kunniajäsenen muistoa. Ministeri Marjatta Väänänen ja majuri Kalle Väänänen toimivat ansiokkaasti sukuseuratyön hyväksi.

Väänästen Sukuseuran hallitukset ovat vuosien saatossa esittäneet silloisille sukukokouksille ansioituneita henkilöitä nimettäväksi sukuseuran kunniajäseniksi. Kaikkiaan heitä on yhteensä 13, joista ensimmäinen on vuonna 1970 kunniajäseneksi nimetty professori Kaarlo Teräsvuori ja 13. vuonna 2017 kunniajäseneksi nimetty Väänästen Sukuseuran sukututkimustoimikunnan puheenjohtaja FT Pertti Väänänen. Meitä elossa olevia kunniajäseniä on yhteensä viisi.

Nilsin Tahkovuorella sukuseuran 17. sukukokouksessa 6.8.2017 sukuseuran kunniapuheenjohtajaksi valittiin teologian tohtori, dosentti Kyösti Väänänen.

Hänelle lähetin jäsenilmoituksen vuonna 1984 ja silloinen hallitus nimesikin minut sukuseuran sihteeriksi. Sihteerikaudella sain lukuisia tiedusteluja, mihinkä sukuhaaraan kukin kysyjä kuului. Sukuseura oli heti perustamisvuoden 1937 jälkeen pyytännyt ilmoituskaavakkeella hakijoiden sukutiedot omasta suvustaan. Sukutietoja kertyi paljon ja silloisina aikoina niitä ei tallennettu mitenkään.

Muuruvedellä 7. elokuuta vuonna 2005 pidetyn sukukokouksen jälkeen sukuseuran esimies Pentti Väänänen otti minuun yhteyttä ja pyysi mukaan sukututkimustyöhön. Tällöin perustettiin jo edellä mainittu sukututkimustoimikunta.

Jo ennen Muuruveden kokousta oli oululainen Assar Väänänen esittänyt sukuseuran hallitukselle, että sukuseura julkaisisi hänen laajat sukututkimuksensa Pohjois-Suomen Väänästä. Sukuseura julkaisikin vuonna 2000 ”Väänästen varsiteiltä” sekä ”Pohjan kansaa” teokset.

Vuonna 2002 Assar Väänänen nimettiin sukuseuramme kunniajäseneksi.

Muuruveden sukukokouksen jälkeen sukututkimustoimikunta aloitti sukutietojen laajamittaisen keräämisen, mihin aineistoa saatiin eri sukuhaarojen edustajilta sekä sukuseuran perustamisvuoden 1937 jälkeen jätetyistä jäsenilmoituskaavakkeista.

Sukututkimustoimikunnan toimesta on julkaistu yhteensä seitsemän sukukirjaa, joista Väänäs-sukuiset saavat kattavaa tietoa omista sukuhaaroistaan. Sukututkimustoimikunta on myös teettänyt kattavat Y-DNA -selvitykset, miten eri sukuhaarat sitoutuvat toisiinsa.

Sukuseuran kunniajäsenenä esitänkin vetoamisen kaikille sukuseuran edustajille, että jokainen kannustaisi nuoria mukaan sukututkimustyöhön. Nyt siihen on otollinen aika paneutua, kun maailmaa vaivaa maaliskuusta vuona 2020 alkanut KORONAVIRUS, joka on pakottanut ja suosituksilla ohjeistanut henkilöitä pysyttelemään mahdollisimman paljon sisätiloissa.

Valtava urakka on, että voisimme käydä läpi jokaisen sukuseuralle jätetyn jäsenilmoituslomakkeen ja tallentaa siinä olevat sukutiedot sukututkimustoimikunnan tietokantaan. Näin me voisimme jättää arvokkaan sukutietoperinnön tuleville sukupolville.

Kaikki sukuseuran kunniajäsenet ovat kukin osaltaan vieneet eteenpäin sukuseuratyötä omalla panoksellaan, niin että nykyinen Väänästen Sukuseura on mahdollisesti parhaiten toimiva sukuseura maassamme.

Tästä kaikesta suuret kiitokset nykyiselle sukuseuramme hallitukselle ja kaikille niille

sukuseuramme jäsenille, jotka pitävät huolta läheisistään ja kannustavat nuoria mukaan sukuseuratyöhön, että heistä joku mahdollisesti vuosien saatossa kutsutaan hallituksen esityksellä ja sukukokouksen valitsemana Väänästen Sukuseuran kunniajäseneksi.
– Kiitos!

Kunniajäsenet 2020

KUNNIAPUHEENJOHTAJA

2017 Teologian tohtori, dosentti Kyösti Väänänen (1931–)

KUNNIAJÄSENET

1. 1970 *Professori Kaarlo Teräsvuori (1884–1977)*
2. 1977 *Majuri Olli Akseli Väänänen, kirjailija Uula Aapa (1900–1987)*
3. 1987 *FL Jorma Väänänen (1912–1988)*
4. 1996 *Professori Veikko Väänänen (1905–1997)*
5. 1999 *Hallitusneuvos, varatuomari Oiva Pentti Väänänen (1919–2013)*
6. 1999 *Kunnallisneuvos, maanviljelijä Aarre J. Väänänen (1919–2003)*
7. 2002 *Sukututkija Assar Väänänen (1932–)*
8. 2002 *Majuri Kalle Väänänen (1927–2020)*
9. 2005 *Dosentti Kyösti Väänänen (1931–)*
10. 2007 *Ministeri Marjatta Väänänen (1923–2020)*
11. 2011 *Maanviljelijä Pekka Väänänen (1950–)*
12. 2014 *Rikosylikonstaapeli Kalevi Väänänen (1940–)*
13. 2017 *FT Pertti Väänänen (1942–)*
14. 2020 *Teollisuusneuvos Heikki Väänänen (1944–)*

Maikki Kantolan kuvaama sukujuhlan ja kokousten video löytyy osoitteesta

<https://youtu.be/FkTRLs7EmMM>

00:00:00 Lipunnosto, saapuminen ja vuosikokous
Yhteenveto sukututkimuksesta 00:21:06
Sukututkimuskatsaukset: 00:36:30–
Valokuvaus ja ruokailu 01:12:18–
Sukujuhla puheineen 01:15:03–
Kunniamerkkejä ja stipendejä 02:19:53–
Sukukokous 02.33 –

Sukuseuran hallitus tiedottaa

Vuoden 2021 vuosikokousta valmistellaan pidettäväksi 12.6.2021 Joensuussa. Kokouskutsu ja jäsenmaksulomakkeet lähetetään huhtikuussa. Jäsenmaksu on 10 €, minkä hallitus laskuttaa aina erikseen erikseen.

Ajankohtaisia asioita valokuvien kera löydät sukuseuran kotisivuilta: www.vaanastensukuseura.fi. Sukuseuraan voi liittyä kotisivujen kautta tai ilmoittamalla yhteystiedot sihteerille.

Sukuseura tukee Väänäs-sukuisia opiskelijoita stipendein.

Vuoden lopussa jaettavien stipendien säännöt ja hakuohjeet löytyvät sukuseuran kotisivuilta. Stipendien **hakuaika päättyy lokakuun lopussa**. Lisäohjeita annetaan keväällä jäsenkirjeessä ja [www-sivuilla](http://www.sivuilla).

Ilmoita sähköpostiosoitteesi sukuseuralle, jolloin jäsenkirje ja jäsenmaksu lähetetään sähköpostilla. Näin sukuseura säästää rahaa ja aikaa. Jäsenkirjeestä tietokoneesi saattaa herjata, että viesti ei välttämättä tule Väänästen Sukuseuralta. Se on aiheeton varoitus. Muista ilmoittaa myös osoitteen muutoksista, muuten Sukupuulehti ei tule!

Sukuseurojen Keskusliitosta voi tilata keskusliiton julkaisemaa Sukuviesti-lehteä. Sen voi tilata myös digi-lehtenä. Sukuseurojen Keskusliitto 094369 9450 ja sähköpostiosoite toimisto@suvut.fi

Vanhat Väänästen sukupuu -julkaisut on luettavissa seuran kotisivuilla ja niitä sekä sukuseuran historiikkia voi tilata esimieheltä puh. 040 721 7605.